

105. заседание

Четвъртък, 25 юний 1925 година

(Открито отъ председателя д-ръ Т. Кулевъ, въ 16 ч.)

Председателъ: (Звъни) Моля г. секретаря да провъри по списъка члелото на присъжтствуващитъ г. г. народни представители.

Секретарь А. Пиронковъ (д. ег): (Прочита списъка. Отъ заседанието съ отсъствуваха следнитъ народни представители: Атанасовъ Никола, Бавъ Христо, Бояджиевъ Стефанъ, Велиновъ Тончо, Влайковъ Годоръ, Вълчевъ Ангелъ, Гоговъ Дъбчо Годоровъ, Господиновъ Христо I, Господиновъ Христо II, Гочевъ Стефанъ, Давидовъ д-ръ Хаймъ Исаковъ, Дановъ Григоръ, Димитровъ Стойко, Думановъ Тончо, Дяковъ д-ръ Цвѣтанъ, Живковъ Петъръ, Казасовъ Дамо, Каликовъ Левъ, Ковачевъ Иванъ, Косовски Георги, Костурковъ Стоянъ, Манафовъ Христо, Мангърговъ Димитъръ, Мариновъ Владиславъ, Марковъ Михо, Марулевъ Йосифъ, Милановъ д-ръ Кънчо, Милковски Александъръ, Недѣлковъ Лачо, Нейчевъ Адамъ, Николовъ Ангелъ, Новоселски Атанасъ, Панайотовъ Годоръ, Пенчевъ д-ръ Петко, Петриши Николай, Петровичъ Петъръ, Петровъ Иванъ, Петровъ Койчо, Мехливановъ Костадинъ Колевъ, Поповъ Атанасъ Петковъ, Поповъ Владимиръ, Поповъ Георги, Продановъ Господианъ, Савовъ Николай, Славковъ Христо, Славовъ Йорданъ, Сталийски Александъръ, Стефановъ Петъръ, Стойковъ Таско, Хаджиевъ Никола, Харизановъ Иванъ, Христовъ Александъръ, Чирпанлиевъ д-ръ Никола и Чолаковъ Стефанъ)

Председателъ: Присъжтствуваха 101 народни представители. Значи, имаме нужното, споредъ правилника, число присъжтствуващи за откриване на заседанието.

Обявявамъ заседанието за открито.

Преди да пристъпимъ къмъ дневния редъ, имамъ да направя нѣкои съобщения, на първо мѣсто относно отпускигъ, които съмъ далъ на нѣкои народни представители по важни домашни причини, а именно:

На г. Атанасъ Поповъ — 2 дни;

На г. Александъръ Христовъ — 2 дни.

Народниятъ представителъ г. Никола Балтовъ, който се е ползувалъ досега съ 20 дни отпускъ, моли да му се разреши още 2 дни отпускъ. Ония отъ васъ, които сж съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Съобщавамъ ви, г. г. народни представители, че въ бюрото на Народното събрание е постъпилъ законопроектъ за признаване на Морското индустриално акционерно дружество „България“ въ гр. Ванра права на индустриална концесия за рибарство и отраслитъ му по българското черноморско крайбрежие.

Пристъпваме къмъ дневния редъ.

И. Симеоновъ (д): Г. председателю! Искамъ да Ви попитамъ, ще поставите ли скоро на дневенъ редъ законопроекта за даване единоратна помощ на инвалидитъ и наследницитъ на убититъ вследствие пожара въ гр. Враца презъ м. септември 1923 г., внесенъ по инициативата на нѣкои народни представители?

Председателъ: Ще се постави, г. Симеоновъ.

Пристъпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ — продължение разискванията по второто четене на законопроекта за данъка върху приходитъ на лицата и дружествата.

Моля г. докладчика да продължи доклада си.

П. Деневъ (р): Нѣма го.

Председателъ: Понеже г. докладчикътъ отсъствува, ще преминемъ къмъ втората точка отъ дневния редъ — второ четене на законопроекта за допълнение на закона

за измѣненieto закона за разглеждане и разрешаване отъ единъ арбитраженъ съдъ на възникналитъ между държавата и главнитъ предприятия за построяване желѣзнопътнитъ линии: Търново—Тръвна—Борушица, Борушица—Тулово—Стара Загора, Царева Ливада—Габрово, Левски—Свищовъ, Радомиръ—Кюстендилъ—турската граница, Девня—Добрич и Мездра—Враца—Видинъ и предприемача на Русенското пристанище спорове досежно тълкуването и изпълнението на взаимнитъ задължения, установени въ договоритъ имъ, гласуванъ и приетъ отъ XXI-то обикновено Народно събрание, презъ първата му редовна сесия, въ 58 заседание, държано на 3 априлъ 1924 г.

Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. ег): (Чете)

„ЗАКОНЪ

за допълнение на закона за измѣненieto закона за разглеждане и разрешаване отъ единъ арбитраженъ съдъ на възникналитъ между държавата и главнитъ предприятия за построяването желѣзнопътнитъ линии: Търново—Тръвна—Борушица, Борушица—Тулово—Стара Загора, Царева Ливада—Габрово, Левски—Свищовъ, Радомиръ—Кюстендилъ—Турската граница, Девня—Добрич и Мездра—Враца—Видинъ и предприемача на Русенското пристанище спорове досежно тълкуването и изпълнението на взаимнитъ задължения, установени въ договоритъ имъ, гласуванъ и приетъ отъ XXI-то обикновено Народно събрание, презъ първата му редовна сесия, въ 58-то заседание, държавно на 3 априлъ 1924 г.“

Г. г. народни представители! Ще ви моля да се съгласите да се включи между главнитъ предприятия, които сж визирани въ заглавието на законопроекта, и Свищовското пристанище. Споредъ сега действующия законъ, държавата се съгласи да подложи на арбитражъ седемъ главни предприятия за постройка на желѣзници и едно — за постройка на Русенското пристанище. Новото, което сега се вънася, е да се съгласи държавата да се подложи на арбитражъ и спорътъ за Свищовското пристанище. Въместо за това нѣщо да има специаленъ членъ, който въ проекта бѣ чл. 3, намѣрихме, че отъ редакционна глѣдна точка е по-удобно да се въведи въ заглавието, между другитъ предприятия, и Свищовското пристанище; Значи, въ заглавието ще се помѣсти следъ: Русенското пристанище и Свищовското пристанище и ще се разбира, че чл. 1 се отнася и за него.

Председателъ: Ония отъ васъ, които приематъ заглавието на законопроекта, заедно съ добавката, предложена отъ г. докладчика, моли, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Понеже този законопроектъ е за допълнение на действующъ законъ, трѣбва да се прибавятъ параграфи къмъ отдѣлнитъ текстове. За допълнението на заглавието ще се постави § 1.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. ег): (Чете)

„§ 2. Чл. 1 остава безъ измѣнение“.

Г. г. народни представители! При разглеждането на този законопроектъ комисията намѣри за добро да изхвърли втората алинея на чл. 1 отъ сега действующия законъ. Споредъ тази алинея, арбитражътъ отъ страна на българското правителство се избираше по следния начинъ. Министерскиятъ съветъ посочва трима кандидати, измежду които Върховниятъ касационенъ съдъ определя единъ за арбитражъ на държавата. Споредъ първата алинея на сжщия членъ, обаче, главнитъ предприятия —

противната страна въ процеса — иматъ пълна свобода безъ абсолютно никакви ограничения за избиране на арбитра, когато държавата нѣма тази свобода, и следователно, равенство въ това отношение тя съ главнитѣ предприятия нѣма. Затова намѣрихме за по-цѣлесъобразно отъ гледна точка интереситѣ на държавата да се даде същата свобода на правителството, какъто иматъ и главнитѣ предприятия по избирането на арбитра. Тия два арбитра, които споредъ закона си оставатъ, ще се споразумѣятъ да избератъ суперарбитъръ. Ако нѣ се споразумѣятъ, тогава Върховниятъ касационенъ съдъ, следъ избирането имъ, назначава и суперарбитъръ. Азъ моля да се приеме решението на комисията — да се изхвърли втората алинея на чл. 1 отъ сега действующия законъ.

Освенъ това, комисията предлага къмъ чл. 1 отъ законопроекта да се прибави следующата нова алинея: (Чете) „Отъ тоя законъ мочатъ да се ползуватъ само тѣзи предприятия, които до 1 септемврий 1925 г. дадатъ съгласието си за конституирането на арбитражния съдъ, като посочатъ и своя арбитъръ. Следъ тоя държавата въ срокъ отъ три месеца конституира тоя съдъ“.

Председателъ: Ония отъ васъ, които приематъ § 2, заедно съ поправкитѣ къмъ чл. 1, предложени отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство. Събранието приема.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете) „§ 3. Чл. 2 остава безъ измѣнение“.

Председателъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„§ 4. Новъ чл. 3. Позволява се да се възложи на арбитражния съдъ разглеждането и разрешаването и на спороветъ, възникнали между държавата и предприемача на Свищовското пристанище Н. Бочевъ“.

Следъ прибавянето на Свищовското пристанище въ главното на законопроекта, § 4 става излишенъ.

Председателъ: Които сж съгласни съ предложението на комисията да се изхвърли § 4 отъ законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка девета отъ дневния редъ — одобрение предложението за продължение срока съ още петъ години, начиная отъ 1 юлий 1925 г. до 1 юлий 1930 г., за застраховането отъ страна на държавата за пълна загуба (perte totale) параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна.

Моля г. секретаря да го прочете.

Докладчикъ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„МОТИВИ

за продължение срока съ още 5 години, начиная отъ 1 юлий 1925 г. до 1 юлий 1930 г., за застраховането отъ страна на държавата за пълна загуба (perte totale) параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна.

Г. г. народни представители! Срогътъ на решението, съ което държавата е поела въ своя тежестъ морския рискъ при евентуално потъване на нѣкои отъ параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна, обяродвано въ брой 74 на „Държавенъ вестникъ“ отъ 1921 г. и продължено съ чл. 8 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за бюджета за 1922/23 г. брой 69 на „Държавенъ вестникъ“ отъ 1922 г., изтича на 1 юлий 1925 г.

Предъ видъ благоприятнитѣ резултати постигнати до сега отъ този начинъ за застраховане корабитѣ на Българското търговско параходно дружество, налага се неговото запазване за едно по-продължително време. Че резултатитѣ сж твърде задоволителни, ще покаже беглитъ погледъ, който бихме могли да направимъ за времето, презъ което държавата е носила въпросния рискъ.

Така, за единъ периодъ отъ около 5 г. време Българското търговско параходно дружество има спестени въ Българската народна банка по смѣтка фондъ „застраховка на параходитѣ“ и е внесло премии възлизали на лева 19.424.676.38, ерашу които е изтеглило за причинени аварии на свои и чужди параходи една сума отъ лева 650.531.65, съставляваща по-малко отъ 3% отъ общо внесената сума.

Отъ всичко това би могло да се извади заключение, че, ако държавата бѣше обезпечила морския рискъ на Българското търговско параходно дружество преди десетина

години, отъ внесенитѣ суми последното би резервирало единъ значителенъ фондъ, който можеше днесъ да послужи, като за самозастраховка, така и за набавяне на нови параходи, нѣщо, отъ което би спечелило не само параходното дружество, но и народното ни стопанство, чиято интереси сж тѣсно свързани съ процътяването на едно параходно дружество като Българското търговско параходно дружество, поставено въ услуга на експортната ни търговия.

Презъ 32-годишното си съществуване дружеството е изгубило само парахода „Борисъ“, който биде потопенъ презъ окупационния периодъ, когато параходитѣ му бѣха реквизирани отъ французкитѣ морски власти на 14 ноемврий 1920 г. близо до Севастополъ по вина на руския параходъ „Крошадъ“, обаче, загубитѣ ще се покриятъ за смѣтка на причинителитѣ за потопяването на парахода, за което имаме вече решение отъ Върховната комисия по корабокрупненото въ Парижъ, безъ държавата да бѣде оцетена въ случая.

Като излагамъ горнитѣ пояснения за продължение срока за застраховка на параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна, моля, да се разгледа и гласува предложението тукъ решение още въ настоящата сесия на Народното събрание.

София, 20 юний 1925 г.

Министъръ на желѣзницитѣ,

пошитѣ и телеграфитѣ: Р. Маджаровъ.

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за продължение срока съ още 5 години, начиная отъ 1 юлий 1925 г. до 1 юлий 1930 г., за застраховане отъ страна на държавата за пълна загуба (perte totale) параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна.

Одобрява се държавата да поеме за още 5 години срокъ, начиная отъ 1 юлий 1925 година до 1 юлий 1930 г., въ своя тежестъ морския рискъ при евентуално потъване на нѣкои отъ параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна или пъкъ на чужди ташка вследствие сблъскване на параходитѣ му и потъване, като заплати въ такъвъ случай разликата между застрахованата стойностъ на параходитѣ и събранитѣ до тоя моментъ премии на всичкитѣ параходи. Срѣщу това пъкъ дружеството да внася съответно на застрахованата стойностъ на всичкитѣ си параходи премии и въ случай че не се укажатъ загуби, спестяванитя отъ тия премии да служатъ за купуване на нови параходи.

Като база за въпросната застраховка ще служи тази извършена въ Англия по стойностъ на параходитѣ 111.000 англ. лири.

Дружеството ще внася премиятѣ въ началото на всѣко тримѣсечие по текуща лихвена смѣтка въ Българската народна банка по курса на английската лира въ деня на внасянето, а ще теги само съ разрешението на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за поправка на повреди причинени отъ аварии и други повреди вследствие всички морски рискове, за които въ бюджета на дружеството нѣма предвидени разходни пера“.

Председателъ: Които одобряватъ проекторешението за продължение срока съ още петъ години, начиная отъ 1 юлий 1925 г. до 1 юлий 1930 г., за застраховането отъ страна на държавата за пълна загуба (perte total) параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ разглеждането на точка 11 отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за измѣнение таксата на пощенскитѣ колети.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 87, Т. I)

К. Кънчевъ (д. сг): Защо се внася самостоятеленъ законопроектъ?

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Нѣма нужда да има специаленъ законъ, който да засѣга тази материя за такситѣ, защото дефектитъ, който съглежда сега службата у насъ, е само тоян. Действително, прави се голѣма конкуренция на желѣзницитѣ

отъ страна на пощитѣ, когато самитѣ желѣзници пренасятъ пощенскитѣ колетѣ. Трѣбва да се поставятъ еднакви цѣни, за да се премахне тази ненормалностъ, която съществуваше досега.

И. Кънчевъ (д. сг): Въпросътъ е до формата. Защо не измѣните съответния законъ, а издавате отдѣленъ законъ?

Министъръ Р. Маджаровъ: Така ще бѣде.

Председателъ: Които приематъ законопроекта на първо четене така, както се прочете отъ г. секретаря, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Министъръ Р. Маджаровъ: Предлагамъ да се даде спешностъ на законопроекта.

Председателъ: Г. министърътъ на желѣзницитѣ предлага да се даде спешностъ на законопроекта. Ония отъ васъ, които сж съгласни съ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение таксата на пощенскитѣ колетѣ“.

Председателъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете членъ единственъ — вж. приложение № 87, Т. I)

Председателъ: Които приематъ членъ единственъ, както се прочете, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка 12 отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за бюджета на фонда „Постройка на нови желѣзници и пристанища“ за 1925/1926 финансова година.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 88, Т. I)

Ние току-що приехме закона за разширение желѣзнопътната мрежа. Въ него се създадоха положенія, които иматъ фискаленъ характеръ и които иматъ за задача да създадатъ единъ специаленъ фондъ за постройка на желѣзници и пристанища въ нашата страна. При дебатирането тогава на закона, ние приехме единъ текстъ, по силата на който бюджетпроектътъ на фонда, който се създава въз основа на закона за разширение желѣзнопътната мрежа, трѣбва да бѣде гласуванъ отъ Народното събрание. Ето защо се внася този законопроектъ.

Председателъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за бюджета на фонда „Постройка на нови желѣзници и пристанища“ за 1925/1926 финансова година, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Министъръ Р. Маджаровъ: Предлагамъ да му се даде спешностъ.

Председателъ: Които приематъ предложението на г. министра на желѣзницитѣ да се даде спешностъ на този законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ

за бюджета на фонда „Постройка на нови желѣзници и пристанища“ за 1925/1926 финансова година.

Председателъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 1 — вж. приложение № 88, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. приложение № 88, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 3 — вж. приложението № 88, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 4 — вж. приложение № 88, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Въ подробната обяснителна таблица къмъ законопроекта е направено едно опущение — изпусната е линията Пещера—Кричимъ. Загова азъ предлагамъ следъ пунктъ седми на обяснителната таблица да се предвиди пунктъ осми съ текстъ „Пещера—Кричимъ“ — 500.000 л. Освенъ това кредитътъ за линията Шуменъ—Карнобатъ да се намали отъ 1.000.000 л. на 500.000 л.

М. Донсузовъ (с. д): Защо?

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): Защото е отъ фонда.

Министъръ Р. Маджаровъ: Защото тамъ не е работено. Има други кредити по извънредния бюджетъ.

Председателъ: Г. г. народни представители! Г. секретарятъ, съ съгласието на г. министра, предлага въ § 2 на обяснителната таблица да се предвиди новъ пунктъ осми „Пещера—Кричимъ“, като за тази линия се предвиди 500.000 л. кредитъ, а кредитътъ за линията Шуменъ—Карнобатъ се намали отъ 1.000.000 л. на 500.000 л. Ония отъ васъ, които приематъ тия поправки, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка 25 отъ дневния редъ — първо четене на законопроекта за постройка и издръжка на санаториумъ и почивни станции за служителитѣ по пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 89, Т. I)

Председателъ: Които приематъ на първо четене прочетенния законопроектъ за постройка и издръжка на санаториумъ и почивни станции за служителитѣ по пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ ще ви моля да гласувате законопроекта по спешностъ и на второ четене. Законопроектътъ е една много хуманна и полезна работа и се одобрява отъ представителитѣ на всички партии.

Председателъ: Има предложение да се даде спешностъ на законопроекта. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретаръ И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ

за постройка и издръжка на санаториумъ и почивни станции за служителитѣ по пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ“.

Председателъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 1 — вж. приложение № 89, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 1, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 2 — вж. приложение № 89, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 3 — вж. приложение № 89, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь И. Хрелопановъ (д. сг): (Чете чл. 4 — вж. приложение № 89, Т. I)

Председателъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка 16 отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за въздухоплаването.

Понякоже законопроекта е обширенъ, ще моля Народното събрание да се съгласи да се прочетатъ само заглавието, първият и последниятъ членове на законопроекта. Които сж съгласни съ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Секретарь И. Хрелопановъ (д. сг): (Прочита заглавието, първия и последния членове на законопроекта — вж. приложение № 90, Т. I)

Председателъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за въздухоплаването, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! Връщаме се къмъ първата точка отъ дневния редъ: второ четене на законопроекта за данъка върху приходитъ на лицата и дружествата — продължение разискванията.

Г. г. народни представители! Чл. 50 отъ законопроекта бѣ прочетенъ въ миналото заседание. Които отъ васъ има да направятъ предложения по този членъ, нека ги направятъ.

Понякоже никой не иска думата, ще поставя чл. 50 на гласуване така, както е докладванъ. Ония отъ васъ, които приематъ чл. 50, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Моля г. докладчика да продължи свой докладъ.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 51. При определяне данъка на дружествата, признаватъ се като необходимо присъщии разходи, независимо отъ разходитъ, изброени въ предишния членъ, още и следнитъ:

- 1) таксимитъ, платени на чиновницитъ и служащитъ на дружествата;
- 2) заплатитъ на кооператоритъ въ трудовитъ производителни кооперации;
- 3) погашения на учредителнитъ разноси;
- 4) разходитъ за общо годишно и извънредни събрания, за публикуване баланси и други задължителни по закона публикации;
- 5) платенитъ на управителни и провѣрителни съвети суми за участието имъ въ заседанията на дружеството, както и заплатитъ имъ, ако се плащатъ такса“.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Радн Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Поради участието въ други комисии, не можахъ да участвувамъ въ финансовата комисия, за да направимъ тамъ нужнитъ поправки. Въ всички почти кооперативни организации има фондове било за просвѣтни, било за благотворителни цели. Сумитъ, които сж определятъ за тия фондове, ще трѣбва да бждатъ тоже освободени отъ данъкъ. Това сж суми, които се отдѣлятъ отъ печалбата и които отиватъ не толкова за кооперативни цели, колкото за общоползени цели — за просвѣта, за благотворителност и други.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Едно малко пояснение. Това сж суми, които се събѣратъ за необходимо

присъщии разходи споредъ пунктъ втори на чл. 50. Тамъ се казва изрично следното. (Чете) „Сумитъ, отдѣляни за работнически и други фондове, ако престанатъ безусловно и безвъзвратно да бждатъ дружественъ имотъ“.

Р. Василевъ (д. сг): Добре.

Председателъ: Които приематъ чл. 51, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 52. При определяне данъка върху занятията за индустриалнитъ предприятия, изключватъ се, като необлагаеми, освенъ изброенитъ въ чл. 50, и следнитъ:

1) сумитъ, изразходвани за нови машини, за нови инсталации, постройски и други, съ цель за разширение и усъвършенствуване на предприятието;

2) забележка. Това освобождаване не се отнася до разходитъ за подновяване на инвентара, за което сж предназначени ежегоднитъ амортизации.

3) амортизация въ размѣръ до 2% за масивни собствени помощения, служащи на предприятието, 4% за фабричнитъ сгради, 5% за другитъ сгради на предприятието и 10% за машинитъ и други движимости;

4) несбираемитъ вземания отъ дължаници, обявени въ несостоятелност и установенитъ съмнителни вземания“.

Въ алинея първа думитъ „индустриални“ се прибавятъ думитъ „и занаятчийскитъ“.

Въ пунктъ втори следъ думитъ „5% за другитъ сгради на предприятието“ се прибавятъ думитъ „инсталации и съоръжения“.

Председателъ: Които приематъ чл. 52 съ прибавкитъ, които предлага комисията, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 53. Данъкътъ се определя по даденитъ декларации следъ предварителна провѣрка отъ данъчнитъ служители. Първоначалнитъ комисии могатъ да преглеждатъ заведенята, където се извършватъ занятията, както и да разпитватъ свидетели и вещи лица. Слжитъ преглеждатъ търговскитъ книжа или извлѣченията отъ тѣхъ на данъкоплатцитъ, ако имъ бждатъ представени. Сведенията, установени отъ предварителната провѣрка на данъчнитъ органи, не сж задължителни за комисията“.

Председателъ: Които приематъ чл. 53, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 54. Решенията на първоначалната комисия се написватъ върху декларациитъ и се подписватъ отъ комисията. Следъ привършването на облагаето, състави се поимененъ списъкъ на обложенитъ данъкоплатци, съ обозначение наложения данъкъ. Единъ екземпляръ отъ списъка се изпраща на общинския комитетъ за разгласяване. Решенията на комисията се съобщаватъ писмено на заинтересованитъ, а при отсъствие — на тѣхнитъ пълномощници или на пълнолѣтнитъ членове отъ семейството, живущи при данъкоплатеца, и подлежатъ на обжалване въ 14-дневенъ срокъ чрезъ съответния данъченъ началникъ предъ контролната комисия“.

Считатъ се за обжалвани отъ страна на фиска решенията на първоначалната комисия, по които никой отъ участващитъ въ състава и се подписалъ при особено мнение, въ смисълъ, че данъкътъ е низъкъ, както и онѣзи решения, по които данъчниятъ началникъ писмено изкаже мотивирано мнение, че наложениятъ данъкъ е низъкъ.

Следъ изтичането на срока за обжалване, данъчниятъ началникъ събира самъ или чрезъ подвѣдомственитъ си необходимитъ сведения по обжалженитъ решения, изказва мотивирано мнение си по вѣско едно отъ тѣхъ, следъ което ги внася за разглеждане отъ контролната комисия“.

Председателъ: Които приематъ чл. 54, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 55. Контролната комисия заседава въ данъчното управление на околията и има съставъ: председателъ — членъ на окръжния съдъ или мировиятъ съдия, дето нѣма окръженъ съдъ, и членове: данъчниятъ началникъ, директорътъ или агентътъ на Българската народна банка или

тѣхниятъ заместникъ и представителъ на съответното занятие, посоченъ отъ съответното сдружение, или ако нѣма — отъ общинския съветъ на централната община, а за дружествата и кооперациитѣ представителъ на скупитѣ, посоченъ отъ съюзитѣ имъ или отъ търговската камара.

Ако съдѣята отсъствуватъ, комисията се председателствува отъ данъчния началникъ. Решенията ѝ сѣ законни, ако участвуватъ освенъ председателя и двама членове.

Забележка. Въ голѣмитѣ градове Министерството на финанситѣ може да назначи две и повече контролни комисии.

Председателъ: Които приематъ чл. 55, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 56. Контролната комисия уведомява писмено данъкоплатцѣ за дѣня на разглеждането на тѣхнитѣ жалби и е длъжна да изслуша устнитѣ обяснения на явилитѣ се“.

Председателъ: Които приематъ чл. 56, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 57. Контролната комисия има право да намали или да увеличи данъка по обтѣженитѣ решения.

Решенията на контролната комисия се мотивиратъ и пишуватъ върху декларациитѣ, приподписватъ се отъ състава на комисията и се съобщаватъ въ извлѣчение писмено на заинтересованитѣ. Тѣ подлежатъ на обжалване по касационенъ редъ предъ административния съдъ въ едномесеченъ срокъ отъ дѣня на съобщаването.“

Едно малко обяснение. По всички обжалвани решения контролната комисия има право да увеличи или да намали данъка. Така напр. единъ данъкоплатецъ обжалва. Контролната комисия разглежда жалбата и ако констатира, че данъкътъ е малък, може да го увеличи. Прокарано е едно изключение отъ общото правно начало. Съ това искаме да прерѣдимъ пътя на мнозина, които съ обжалване решенията на контролната комисия искатъ да отлагатъ плащането на данъка си. Нека знаятъ, че втората провѣрка, която тѣ предизвикватъ, може да има и обратенъ резултатъ — да имъ се увеличи данъкътъ.

Председателъ: Които приематъ чл. 57, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 58. Особенитѣ мотивирани мнения на председателя или на нѣкой членъ отъ контролната комисия въ смисълъ, че данъкътъ е неправилно опредѣленъ, се считатъ за тѣжби отъ страна на фиска и, въ такъвъ случай, решенията се обтѣжаватъ предъ административния съдъ отъ респективния държавенъ адвокатъ въ едномесеченъ срокъ отъ дѣня на издаване решението“.

Председателъ: Които приематъ чл. 58, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 59. Първоначалнитѣ и контролнитѣ комисии иматъ право:

1. Да викатъ данъкоплатцитѣ за обяснения и сведѣния по подаденитѣ отъ тѣхъ декларации и тѣжби;
2. Да събиратъ сами сведения за доходитѣ на данъкоплатцитѣ въ свръзка съ облагането и
3. Да назначаватъ вещи лица. Заключение на вещица лица не е задължително за комисията, които сѣ длъжни да се мотивиратъ, когато не го взематъ подъ внимание.

На вещицѣ лица се плаща възнаграждение въ размѣръ 100 л. дневно за смѣтка на страната, която е поискала експертизата“.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Азъ предлагамъ и на членоветѣ на първоначалнитѣ и контролнитѣ комисии, които не сѣ длъжностни лица, да се плаща по 100 л. на заседание, по това не бива да бѣде за смѣтка на страната, както е казано тукъ, а това възнаграждение да се плаща отъ държавата. Нека това да бѣде като нова алинея.

Председателъ: Г. Ради Василевъ предлага къмъ чл. 59 да се прибави следната нова алинея: (Чете) „Сжщото

възнаграждение се плаща отъ страна на държавата на членоветѣ на първоначалнитѣ или контролни комисии, които не сѣ длъжностни лица“. Ония отъ васъ, които приематъ това предложение на г. Ради Василевъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 59 се току-що гласуваната добавка, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 60. Данъкътъ на дружествата и допълнителниятъ данъкъ върху общия доходъ е годишенъ и не може да бѣде измѣняванъ презъ течение на годината“.

Председателъ: Които приематъ чл. 60, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 61. Данъкътъ върху занятията се прекратява: а) въ случай на смъртъ на обложеного лице — отъ следващото полугодие и б) когато лицето прекрати занятieto си — отъ полугодieto, което следва следъ писмено заявление до данъчния началникъ за прекратяването му.

Счита се сжщо, че е прекратено занятieto, когато лицето смѣни заведението или населеното мѣсто, за което е обложено съ данъкъ занятие“.

Председателъ: Които приематъ чл. 61, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 62. Всеко лице, което започне да упражнява нѣкакво занятие или да получава доходи следъ сроковетѣ, опредѣлени за подаване декларация, е длъжно въ 30-дневенъ срокъ отъ започването да подаде декларация до съответния данъченъ началникъ, за да бѣде обложено съ данъкъ върху занятията. Данъкътъ се опредѣля по общия редъ, като се смѣта за отъ началото на полугодieto, презъ което е започнато занятieto“.

Председателъ: Които приематъ чл. 62, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 63. Явни фактически грѣшки, допуснати отъ първоначалната и контролната комисии, могатъ да се изправятъ отъ данъчния началникъ, следъ разрешение отъ Министерството на финанситѣ, по поводъ писмена молба отъ заинтересованитѣ данъкоплатци, макаръ че решенията сѣ влѣзли въ сила.

При влѣзло въ законна сила облагане, ако се извърши за сжщото занятие и доходи второ облагане, последното се отмѣнява по сжщия начинъ“.

Председателъ: Които приематъ чл. 63, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„ОТДѢЛЪ V.“

Събиране на данъцитѣ“.

Председателъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 64. Данъцитѣ се събиратъ отъ бирницитѣ по реда и въ сроковетѣ, предвидени въ закона за събиране печекитѣ данъци.“

Забележка. Данъкътъ за приходи отъ ежегодни занятия, капиталта и ценни книжа се одържа и събира по реда, указанъ въ чл. чл. 8, 9 и 18.“

Председателъ: Които приематъ чл. 64, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 65. Данъкътъ отъ преходящи лица (мѣстни и чужденци), амбулантни търговци, отъ сезонни занятия и еднократни (случайни) приходи се събира безобложно отъ данъчните агенти, споредъ вѣроятния размѣръ на прихода, едновременно съ опредѣлянето му, доброволно или принудително.“

Недоволните от размъра на събрания по такъв начин данък могат да го обтжжат, чрез данъчния началник, пред контролната комисия, въ 14 дневен срок от датата на събирането, съ писмена жалба, при която се прилага квитанцията за събирания данък. Контролната комисия решава окончателно. Решенията и подлежа на касационно обжалване пред административния съд, въ едномесечен срок от съобщаването."

Председателъ: Които приемат чл. 65, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събирането приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)
"Чл. 66. Необтжженитъ данъци се предават на бирниците за събиране, след изтичане срока за обтжжаването. Обтжженитъ данъци се събират, след като се произнесе контролната комисия.

Данъкът на дружествата въ размър на следващия се данък върху декларираната от тѣх облагаема печалба става събираемъ отъ дена на подаване декларацията. Дружествата сж длъжни да го внасятъ доброволно и безъ покана въ ероковѣтъ за събиране на прѣжитъ данъци. Следъ произнасянето на контролната комисия по опредѣлянето на данъка разликата, ако има такава, се събира, следъ като бирникътъ съобщи сумата за доплащане."

Председателъ: Които приемат чл. 66, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събирането приема.

В. Домузчиевъ (н. л): Искамъ думата, г. председателю.

Председателъ: Имате думата.

В. Домузчиевъ (н. л): Г. г. народни представители! И по-рано се спомена, че при събирането на данъцитъ има една аномалия — данъцитъ за дадена година се събиратъ следъ две-три години. Причината е дългата процедура по опредѣляне последния размър на данъка. Обаче, една част отъ данъка, която е безспорна и която може да бжде събрана веднага, това е данъкътъ върху декларирания доходъ. Тукъ този принципъ се прокарва само за дружествата, а за частнитъ лица, търговци и занаятчии, този принципъ не се прилага. Азъ считамъ, че нѣмаме основание да правимъ тази разлика между дружествата и частнитъ лица и че това начало трѣбва да бжде общо за всички, а именно, че данъкътъ върху декларирания доходъ е веднага събираемъ. Съ това ще се улесни физикътъ. Ето защо, азъ предлагамъ въ третата алинея на чл. 66, дото е казано: „Данъкътъ на дружествата“ да се каже „и на частнитъ лица“. По този начинъ бирникътъ ще може още презъ първитъ два-три месеца следъ подаване на декларациятъ да пристъпи къмъ събирането на тази част отъ данъка. Сега имаме една просто невъможна процедура. Една година се протака опредѣлянето на данъка и съ това събирането на частичния данък закъснява съ една година. Съ тримесечнитъ събирания се причинява закъсняване съ още една година. Така че периодътъ на събирането на данъка фактически е две години следъ подаване на декларациятъ. Ако се въведе това начало въ чл. 66, периодътъ на събирането на данъка ще бжде една година. Ето защо, азъ моля да се приеме моето предложение.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Това, което се предлага, е въ интереса на физика. Ние го имаме предъ видъ, обаче, въ последствие се оказа, че ще има маса трудности. За дружествата въпросътъ е малко по-другъ. Тамъ се оперира съ баланси и лесно може да се пресметне данъкътъ отъ самото дружество, обаче, за частнитъ лица това е трудно.

С. Ностурковъ (р): Както дружествата, така и частното лице може да покаже приблизително печалбата си.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): При частнитъ лица е трудно. Работата ще се забави много повече. Това го обмислихме, викахме и хора отъ самата финансова администрация, изказа се мнение, че това, което предлага г. Домузчиевъ, може да стане единъ денъ, когато за всѣко едно частно лице ще има отдѣлно фискално досие. Обаче, при днешното положение това е невъможно. Ако единъ денъ досиетата у насъ влѣзатъ въ практиката, ще можемъ да направимъ и тази крачка, но за днешния моментъ това е невъможно.

Председателъ: Въ всѣки случай този членъ се прие. Ако г. Домузчиевъ желае, може да направи предложението си при третото четене.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

"Чл. 67. Обтжжането по касационенъ редъ не спира събирането на данъка, обаче, глобитъ се събиратъ, следъ като съответнитъ постановления влѣзатъ въ сила."

Председателъ: Които приемат чл. 67, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събирането приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

"Чл. 68. Данъкътъ върху занятията (съ изключение данъка върху служебнитъ занятия) и данъкътъ на дружествата се събиратъ въ двоенъ размър. Първиятъ размър се внася на държавенъ приходъ, а вториятъ се разпредѣля:

61% за общината;
20% за окръга;
7% за търговско-индустриалната камара;
5% за фонда на сирацитъ;
4% за фонда на инвалидитъ;
3% за фонда за постройка на нови желѣзници и пристанища."

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Александъръ Пиронковъ.

А. Пиронковъ (д. сг): Г. г. народни представители! По досага действующия законъ, върхнитъ, които се даваха на общинитъ, бѣха въ размър до 70%.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): 65%.

А. Пиронковъ (д. сг): Като се вземе предъ видъ законътъ, който гласувахме въ подальшото минало, една голѣма част отъ приходитъ на градскитъ общини, изобщо на общинитъ, се вземаше за издръжка на учителитъ. Тя представляваше 30% отъ този имъ доходъ, така че, ако приемемъ 61%, които сега се предвиждатъ по чл. 68 за общинитъ, фактически общинитъ ще разполагатъ само съ 31% отъ тѣзи върхнини, за да задоволятъ другитъ свои нужди. По-право казано, тази сума ще се изразходва за учителитъ — значи, ще я вземе държавата. Съ сегашния чл. 68 отъ законопроекта ние намаляваме доходитъ на общинитъ съ 10%. Фактически общинитъ и така нѣматъ достатъчно приходи и ще бждатъ поставени много зле, а тѣ сж и така зле. Ето защо, азъ моля да запазимъ общинскитъ върхнини колкото сж били по-рано — до 70%. Съ това ние ще дадемъ възможностъ на ония общини, които нѣма отде да черпятъ средства за редъ други нужди, да могатъ да си събератъ такива. Заради туй азъ правя следущето предложение за изменението на чл. 68. Въ тоя членъ е казано, че данъкътъ се събира въ двоенъ размър и въ такъвъ случай върхнинитъ не могатъ да надминаватъ 100%. Азъ искамъ тѣ да се увеличатъ съ 10% въ полза на общинитъ, т. е. да станатъ 110%. Предлагамъ, прочее, чл. 68 да добие следната редакция: „Върху данъка върху занятията (съ изключение данъка върху служебнитъ занятия) и данъка на дружествата, се събиратъ“ — останалото се зачервява — „върхнини въ следущия размър: до 70% за общинитъ“ и останалитъ размѣри оставатъ. По такъвъ начинъ ще дадемъ възможностъ на общинитъ да намѣрятъ средства да посрещнатъ своитъ нужди.

Н. Пждаревъ (д. сг): Ще прекрачипъ барьерата и нѣма да знаешъ къде да спрешъ.

А. Пиронковъ (д. сг): Общинитъ сж зле. Всѣки денъ ги товаримъ съ различни задължения, съ различни тежоби, по различни закони. Азъ моля да се приеме моето предложение. Най-после общинитъ сж автономни учреждения и щомъ средствата имъ позволяватъ, тѣ нѣма да искайтъ голѣмъ процентъ отъ върхнини.

Н. Пждаревъ (д. сг): Назете барьерата.

Председателъ: Има думата г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д. сг): Г. г. народни представители! Безспорно е, че общинитъ бедствуватъ, че на общинитъ предстоитъ редица мѣроприятия отъ културенъ, стопански и благоустройственъ характеръ, безъ да иматъ мулжитъ средства, за да могатъ да реализиратъ, да постигнатъ тия мѣроприятия. Вѣрно е сжко така, че съ чл. 68 отъ

законопроекта, който разглеждаме, приходите на общините се намаляват, предвиждайки се 10% по-малко от данъка върху занятията, отколкото е бил събиран по-рано. Твърдението на г. Пиронков, какво общинските приходи са намаляли извънредно много поради обстоятелството, че е взето 30% от техните доходи по данъка върху занятията за образуване на фонд за учителски заплати, не отговори напълно на истината, защото тия 30%, които се вземаха наистина за образуването на фонд за учителски заплати, общините ги даваха под друга форма по-рано за заплащане заплатите на своите учители.

А. Пиронков (д. ст.): Тъ даваха общинските налози.

И. Лъкарски (д. ст.): Сега се взема пакъ от общинските налози. Възможно е, че известни богати голъми общини по закона за образуване фонда за учителски заплати ще платят повече, отколкото са плащали в миналото. За сметка на това повече, което имъ се взема, съгласно закона за акцизите и патентовия сборъ — законъ, който не сме гласували на второ четене — даватъ имъ се приходи въ размъръ на около 60 милиона лева. И по такъв начинъ онова, което имъ се взема въ повече на тия голъми богати общини, ще се навакса от онова, което имъ се дава по закона за акцизите и патентовия сборъ, приходи, които по-рано събираше държавата, а сега ги отстъпва на общините. Но азъ не знамъ, дали ние бихме подобрили чувствително финансовото положение на общините, ако предвидимъ тукъ, вмѣсто 61%, 70%, както предлага г. Пиронковъ. За мене е по-важнъ не въпросътъ съ връхнини, съ постоянни приходи да искаме да закрѣпваме финансовото положение на общините, а голъмиятъ въпросъ, който инцидентно тука е билъ повдиган много пъти, за даване реални приходи на общините за осигуряване на техните ресурси. Тогава ще можемъ да искаме и творчество отъ общините, а не да ги довеждаме до положението да искатъ чрезъ заемъ да реализиратъ най-обикновените свои мѣроприятия, да задоволятъ най-неотложните свои нужди за водоснабдяването, за благоустройството и пр., да се обръщатъ къмъ единичкия у насъ кредитенъ институтъ. Народната банка, която да имъ казва, че нѣма пари и тѣ да се чудятъ откъде да взематъ — дали отъ Министерството на финансите или да искатъ Министерските съветъ да имъ разрешава аванси срещу доходите, които ще трѣбва да получаватъ отъ държавата. По такъв начинъ, когато тѣ трѣбва да приключатъ, да свържатъ двата края на своите бюджети, намиратъ се въ положение държавата да не може да имъ отпусне приходи, защото тѣ са ангажирани вече. Така се разбърква цялото финансово положение на общините. И когато азъ виждамъ тукъ да се гласуватъ законопроекти, които не са нито спешни, нито належащи, а се оставятъ законопроектите, които биха могли да облекчатъ отчасти това трудно положение на общините, азъ наистина не мога да не изразя своя протестъ защото защото прѣз нашата работа тукъ не подбираме ония законопроекти, които иматъ реално, съществено значение.

Председателъ: Г. Лъкарски, моля, говорете по въпроса.

И. Лъкарски (д. ст.): Азъ се отвлѣкохъ инцидентно, защото въпросътъ, който повдига г. Пиронковъ, е по-общъ. Азъ бихъ се съгласилъ, ако това се сметне като една временна мѣрка за подобрене лошото финансово положение на общините, да увеличимъ по чл. 68 връхнините отъ 61% до 70%.

Но има една несъобразностъ, за която азъ чухъ да се говори въ финансовата комисия и която несъобразностъ г. докладчикътъ навѣрно ще изтъкне тукъ. Отъ гледна точка на удобство и за самите данъкоплатци, се искаше да се унифициратъ тия връхнини, да се знае, че тѣ не могатъ да бъдатъ повече, отколкото е данъкътъ, или съ други думи казано, че данъкътъ ще се плаща въ двоенъ размѣръ. Това се искаше, за да се даде едно удовлетворение на данъкоплатците, въ смисълъ за тѣхъ да бъде ясно какво има да плащатъ. За туй се искаше връхнините да бъдатъ 100% — толкова, колкото е и данъкътъ. Но това съображение, ако то е единственото, азъ мисля, че не е толкова сериозно, за да ни накара да се съгласимъ, връхнините за общините да останатъ 61%, поне дотогава, докогато не се създаде специаленъ законъ, по силата на който да се намѣратъ реални постоянни приходи за общините. Азъ мисля, че бихме могли да приемемъ да се увеличатъ връхнините за общините отъ 61 на 70%, така както предлага г. Пиронковъ.

А. Лячевъ (д. ст.): Отъ къде ще ги вземемъ?

Председателъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ст.): Г. г. народни представители! Този въпросъ бѣше дебатранъ доста въ комисията. Ние имахме прѣдъ видъ интереситъ на общините, обаче взехме прѣдъ видъ и интереса на данъкоплатците и решихме единодушно — и смѣтамъ, че изразявамъ вашето мнение — въ никой случай връхнините да не бъдатъ по-голѣми отъ самия данъкъ. Противното е една аномалия, която не може да остане. Когато се спрѣхме на 61%, ние го направихме съ огледъ на общата сума. Ако днесъ се предлага този процентъ да се увеличи, явява се въпросътъ, отде другаде да намалимъ, но въ никой случай връхнините не могатъ да бъдатъ по-голѣми отъ данъка. Ние приехме 61%, защото 1% ще отиде въ фонда за благотворителността, значи за общините ще останатъ 60%. Онова, което каза г. Пиронковъ, е вѣрно само отчасти, че половината отъ тия 60% ще се внасятъ въ фонда за учителски заплати, но само при връхнините отъ данъка занятие, не и отъ данъка върху дружествата; отъ последния данъкъ нѣма да се внася нищо въ фонда за учителски заплати.

А. Пиронковъ (д. ст.): Данъкътъ занятие е важнъ, а не върху дружествата, защото въ много общини нѣма дружества или има много малко и приходътъ имъ съвсемъ ще бъде нищожнъ.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ст.): После приехме, че данъкътъ е фиксъ 61%. Досега бѣше до 70% — значи, предоставихме на общините известна свобода. Сега ние ги задължаваме да получатъ максимума, като смѣтаме, че прѣкото облагане трѣбва да се засили и въ общините, и вмѣсто тѣ да прибѣгватъ къмъ косвеното облагане, ние ги насочваме къмъ прѣкото облагане.

Има и едно второ удобство. Ако връхнините бъдатъ 100%, тѣ са лесно събираеми. Сега има единъ хаосъ въ събирането на връхнините. Събиратъ данъкъ за една финансова година и събиратъ връхнини за идущата или предидущата финансова година. А сега ще има единство: когато се плаща данъкътъ, ще се плащатъ и връхнините въ същия размѣръ. Обаче, азъ ви моля да не увеличавате по никой начинъ размѣра на връхнините. Дори приехме една редакционна несъобразностъ, мога да кажа, като казахме, че данъкътъ се събира въ двоенъ размѣръ. Това не е издържана стилистика. Обаче, ние искаме да подчертаемъ ясно, че по никой начинъ връхнините не могатъ да бъдатъ по-голѣми отъ данъка.

Председателъ: Има думата г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. ст.): Азъ бихъ молилъ комисията да измени редакцията на този членъ, не защото съ нея ще внесемъ изменение въ същността, но за да не даваме поводъ за лошо тълкуване на законодателната дейностъ на Камарата. Връхнини са се събирали и досега и никога не е казано, че данъкътъ е 1/2 или двоенъ. Доста тѣсно е въ постановлението на чл. 68 да се каже, че върху данъка се допускатъ връхнини 100%. Излишно е да се каже, че данъкътъ се събира въ двоенъ размѣръ. Вие разбирате всички значението на този изразъ и начина, по който той ще се коментира. Азъ смѣтамъ, че трѣбва да се избегне това преди всичко отъ онѣзи, които управляватъ страната.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ст.): Поддържамъ да остане текстътъ както си е, защото си има своите преимущества.

С. Костурковъ (р): И безъ това ги събиратъ.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ст.): Общинските връхнини сега се събиратъ, преди да е събранъ данъкътъ, по окладъ отъ миналата година. Общините бързатъ, не чакатъ изтичането на финансовата година, а събиратъ връхнините споредъ размѣра на данъка за изминалата финансова година и после приравняватъ. За улеснение, ние казваме: данъкътъ и връхнините се събиратъ веднага.

С. Костурковъ (р): Казвате, че данъкътъ се събира въ двоенъ размѣръ; не споменавате за връхнини.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ст.): Съ туй подчертаваме, че върхнинитѣ не могатъ да бъдатъ по-голъми отъ данъка.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Андрей Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. ст.): Все едно е дали е казано, че данъкътъ ще се събира въ двоенъ размѣръ, или че върху данъка се допускатъ върхнини до 100%. Но, мисля, всички сме съгласни, че трѣбва да има една граница, отъ която нагоре върхнини не може да има; тази граница е 100% — двойниятъ размѣръ. Нуждата отъ опредѣляне на такава граница е явна, нѣма нужда отъ повече разяснение.

Казано е, че отъ върхнинитѣ общината взема 61%, окръгътъ — 20%, търговско-индустриалната камара — 7% и т. н. Въпросътъ е: дали да се предостави на общинитѣ тѣ сами да си опредѣлятъ какъвъ процентъ да взематъ. По този въпросъ се дебатира. Фактически днесъ всички общини налагатъ максималния размѣръ. Това е фактъ. И като е така, обичамъ да вѣрвамъ, че всички ще приемемъ да се фиксиратъ процентитѣ отъ върхнинитѣ, които ще се даватъ на споменатитѣ въ чл. 68 учреждения: община, окръгъ, търговско-индустриална камара и фондоветѣ.

Сега, досежно хаоса, който съществува въ бюджетитѣ на общинитѣ. Г. докладчикътъ ни обясни, че общинитѣ събиратъ върхнини върху данъцитѣ отъ предишната финансова година. Това не се дължи на постановленията на закона — това се дължи на обстоятелството, че данъчните закони се промѣняватъ и общинитѣ не сж въ положение да ги знаятъ. Заради туй тѣ предвиждатъ приходи по постъпили вече данъци. При съставянето на бюджетитѣ за финансовата 1925/1926 г. общинитѣ сж взели сведения отъ респективнитѣ финансови управления, какви приходи, върху които тѣ иматъ право да наложатъ върхнини, сж постъпили или сж били предвидени да постъпятъ въ миналата финансова година. Тѣ правятъ това за улеснение, за да иматъ едно мѣрло при съставянето на бюджетитѣ си. Но че постъпленията отъ данъцитѣ въ държавния ковчегъ и отъ върхнинитѣ въ разнитѣ самоуправителни тѣла и въ фондоветѣ едновременно се събиратъ — едновременно се събиратъ; обичамъ да вѣрвамъ, че нѣма данъкоплатецъ, който да не знае това — тѣ наведнажъ се събиратъ. Обаче, нашитѣ бирници вписватъ въ своитѣ тефтери всичкитѣ видове върхнини поотдѣлно и става едно излизно вписване. Тѣй както е редактиралъ сега чл. 68, създава се едно голѣмо улеснение за бирника; нѣма нужда бирникътъ въ своитѣ партидни тефтери на името на всеки данъкоплатецъ да отбѣлзва: основенъ данъкъ толковъ, върхнина такава толковъ, такава толковъ и т. н. Сега бирникътъ ще отбележи чисто и просто: основенъ данъкъ — толковъ. При изпълването на основния данъкъ въ вкпанцията ще бѣдатъ отбѣлзани процентитѣ на разнитѣ върхнини. Това улеснение ще остане.

Какво следва отъ всичко това, което казахъ? Има два въпроса, които сж спорни. Казва се, че данъкътъ се събира въ двоенъ размѣръ. Азъ мисля, че нѣма толковъ прости хора, които да не разбератъ, че та се каже данъкътъ се събира въ двоенъ размѣръ или съ върхнини 100% — това е едно и сѣщо.

Другиятъ въпросъ, който е по-важенъ, е, че сж фиксирани максималнитѣ проценти на одръжкитѣ, които общината ще събира. Дали така трѣбва да бѣде — това е единъ много сериозенъ въпросъ, защото ще има общини, които, може-би, не ще иматъ пужда да събиратъ върхнинитѣ въ тѣхния максималенъ размѣръ. По този въпросъ може да се спори. Но фактитѣ говорятъ, че днесъ-заднесъ всички общини събиратъ върхнинитѣ въ тѣхния максималенъ размѣръ. Тѣй че, ако и по този въпросъ бѣдемъ съгласни — защото по друго не се различаваме — азъ обичамъ да вѣрвамъ, че ще приемемъ члена такъвъ, какъвто е.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. ст.): Г. г. народни представители! Нѣма пужда отъ по-широка мотивировка, за да се съгласнимъ съ мнението на г. Прокопковъ. Положението на нашитѣ общини навсѣкжде е отчаяно. И ако ние съ законъ не имъ развържемъ рѣцетѣ да могатъ да посрещатъ и най-належащитѣ си нужди, а ги ограничимъ съ известенъ процентъ на върхнинитѣ, то значи да ги поставимъ въ

по-тежко положение. На много мѣста общинитѣ минаватъ съ разни извънредни върхнини и така, защото не могатъ да посрещнатъ голѣмитѣ си нужди съ малкото приходи, които имъ сж оставени. Дотогавъ, докато на общинитѣ не се прехвърлятъ нѣкои специални данъци — азъ съмъ на мнение, че часъ по-скоро на тѣхъ трѣбва да се прехвърлятъ данъкътъ върху сградитѣ и други нѣкои данъци — ще трѣбва да имъ оставимъ развързани рѣцетѣ да налагатъ повече върхнини или поне да не намаляваме този размѣръ, който имаше досега — 70%. Ние миналата година имъ дадохме 70%, обаче, и тѣ не стигатъ. Отъ моята обиколка, която направихъ паскоро, можахъ да констатирамъ, че нѣкои селски общини отъ 3—4 месеца не сж платили заплатитѣ на падаритѣ си; градскитѣ общини пъкъ сж въ съвършено отчаяно положение.

Азъ моля г. докладчика да се съгласи, размѣрътъ на върхнинитѣ за общинитѣ да остане същиятъ, който приехме миналата година — 70%. Нѣкои богати общини, може-би, нѣма да използватъ този процентъ, но нуждающитѣ се ще го използватъ.

Отъ друга страна, г. г. народни представители, съ новия законопроектъ се облагатъ съ върхнини известна частъ отъ гражданитѣ, които не би трѣвало да бѣдатъ облагани съ тѣхъ. Напр. сега се облагатъ съ върхнини въ полза на търговско-индустриалнитѣ камари почти всички, които плащатъ данъкъ занятии; съ върхнини ще се облагатъ, следователно, и акушерката, и писателътъ, и живописецътъ, и лѣкарътъ, и адвокатътъ, които нѣматъ нищо общо съ търговско-индустриалната камара и които досега законътъ освобождаваше отъ такъва върхнина. Азъ не знамъ какви сж съображенията на комисията да обложатъ съ по-голъми данъци свободнитѣ професионалисти, които не участвуватъ въ търговския животъ.

Предлагамъ следъ думитѣ, които сж въ скоби: „съ изключение данъка върху служебнитѣ занятия“, да се прибавятъ думитѣ: „и тѣя свободни професии, които нѣматъ нищо общо съ търговията“, да се освободятъ и тѣ съ върхнинитѣ 7% въ полза на търговско-индустриалнитѣ камари; или по-добре да се прибави отдѣлна алинея къмъ този членъ: „Освобождаватъ се отъ върхнини въ полза на търговско-индустриалнитѣ камари свободнитѣ професии“.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Атанасъ Минковъ.

А. К. Минковъ (р): Г. г. народни представители! Азъ мисля, че предложението, което направихъ г. Пѣдаревъ, да се върне този членъ отново на разглеждане въ комисията, за да му се даде една по-ясна редакция, трѣбва да бѣде взето отъ насъ подъ сериозно внимание. Независимо отъ чисто логическитѣ съображения, които изказа той — които, разбира се, сж доста важни, защото често пакъ хората се водятъ повече отъ логиката, отколкото отъ фактитѣ — практиката ни дава нѣкои данни, които сжще така говорятъ противъ приемането на текста на чл. 68, така както е представенъ отъ комисията. Както е редактиралъ този членъ отъ комисията, общинитѣ сж задължени, отъ всички граждани, независимо какво е тѣхното материално положение, да събиратъ върхнинитѣ въ тѣхния максималенъ размѣръ: 61% за общината, 20% за окръга и т. н. Съ такъва едно законоположение ние лишаваме общинитѣ отъ възможността да въвеждатъ различни таблици за върхнинитѣ съобразно количеството на данъка, който се плаща, и съобразно материалното положение на данъкоплатцитѣ. Трѣбва да ви кажа, че въ миналитѣ режими много отъ общинитѣ у насъ, некайки да поставятъ своята финансова политика на по-добри начала, борили сж се съ съответнитѣ министри на вжтрешнитѣ работи да имъ се даде възможностъ да създадатъ една прогресна при облагането на данъкоплатцитѣ съ върхнини.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ст.): Никога не е било туй. Такъвъ законъ не е имало досега въ България. Процента на върхнинитѣ се опредѣляше еднакъвъ за всички данъкоплатци отъ общината.

А. К. Минковъ (р): Презъ режима на Радославова и въ времето на дружбашитѣ на Видинската община се допусна да налага върхнини прогресивно; съ най-голъмъ процентъ върхнини се облагаха най-сѣстоятелнитѣ граждани. Размѣрътъ на върхнинитѣ трѣбва да бѣде въ зависимостъ отъ финансовата мощъ на дадена община.

Така както редактирате този членъ, вие заставайте общината да облага съ 61% върхшина и този данъкоплатецъ, който плаща 100 л. данъкъ, и този, който плаща 200 л. данъкъ. Явно е, че вие връзвате рждетъ на общинитъ, карате ги да водятъ финансова политика такава, каквато вие искате.

Постоянно говоримъ за автономия на общинитъ. Ние трѣбва да държимъ най-много за финансовата автономия на общинитъ. Държавата има право на контролъ, но този контролъ трѣбва да очертава границитъ, въ които ще се движи общинската власт, а не трѣбва да засѣга нейната деятелностъ. Споредъ чл. 68, вие задължавате общинитъ volens volens да взематъ максималния процентъ на върхшинитъ и по този начинъ вие имъ връзвате рждетъ, лишавате ги отъ възможността да въведатъ едни прогресивни таблици за върхшинитъ върху данъка занаятъ. А това не трѣбва да става. Някои общини правятъ опити да получатъ необходимитъ имъ средства отъ други източници, а не да облагатъ гражданитъ съ по-големъ върхшини.

Азъ смѣтамъ, че тия съображения, които изтъкнахъ тукъ, идатъ да поддържатъ предложението на г. Пждарева — да се повърне този членъ на разглеждане отново въ комисията, за да му се даде единъ по-правилень текстъ.

Сега, по възраженията, които направи г. Ради Василевъ. Не веднажъ въ Камарата общественици и юристи еж се изказвали, че когато създаваме единъ законъ, би трѣбвало да внимаваме да не би въ нѣкои негови разпореджания този законъ да бѣде въ противоречие съ други съществуващи закони. Имаме законъ за търговско-индустриалнитъ камари, въ който сж точно опредѣлени лицата, които участвуватъ въ фонда, съ койго разпореджата търговско-индустриалнитъ камари. Споредъ него, свободнитъ професии — лѣкари, акушерки и други — които не попадатъ въ категорията на занаятчитъ, които не участвуватъ въ производството като занаятчитъ и търговцитъ, сж освободени отъ този данъкъ. Съ този членъ, така както е редактиранъ, вие отнѣмате този законъ. Ще карате маса хора да плащатъ данъкъ за търговско-индустриалнитъ камари, безъ да иматъ възможностъ да участвуватъ съ своя гласъ при разпредѣляне на полученитъ суми. На какво основание ще плащатъ данъкъ за търговско-индустриалнитъ камари, които сж автономни учреждения, които разполагатъ съ свои ресурси, безъ тия хора да иматъ право да участвуватъ въ тѣхния животъ? Тогава измѣнете закона и за търговско-индустриалнитъ камари и дайте право и на насъ, които ще плащаме — а нашитъ плащания нѣма да бѣдатъ незначителни — да имаме гласъ въ камаритъ при разпредѣлянето и разходването на тия суми. Вѣрно е, търговско-индустриалнитъ камари преследватъ общоспопански цели, но тия цели сж въ тѣхнитъ рамки на интереситъ на дадено сѣсловие. Нѣмамъ нищо противъ, известни сѣсловия да плащатъ този данъкъ, но понеже сумитъ ще отиватъ въ фондъ, който се управлява отъ специална категория хора, то по силата на логиката ще трѣбва да дадете право, въ изборитъ за членове на търговско-индустриалната камара да участвуватъ и тѣзи сѣсловия, т. е. да влияятъ и тѣ върху избора на лицата, които ще участвуватъ въ търговско-индустриалнитъ камари. А щомъ това не правите, естествено, такова инцидентно положение въ единъ законъ, съ което се обръща нагоре съ кратката пѣлния институтъ на търговско-индустриалнитъ камари, не трѣбва да бѣде допуснато, макаръ този законъ специално да засѣга нашата данъчна система.

Азъ смѣтамъ, че мисълта на комисията, както и на г. докладчика, е, че върхшинитъ, които ще се събиратъ върху данъка върху занаятията, не могатъ да бѣдатъ повече отъ 100%. Ако трѣбва да се направи едно прередактиране на този членъ, азъ смѣтамъ, че то трѣбва да се направи въ такъвъ смисълъ, че върхшинитъ, които общинитъ и окръжитъ събиратъ — нищо друго — не могатъ да бѣдатъ по-големъ отъ следующитъ размѣри: 61% за общинитъ, 20% за окръжитъ съвети и т. н. И тогава, разбира се, ние нѣма да влѣземъ въ противоречие съ закона за търговско-индустриалнитъ камари, защото ще плащатъ само тѣзи лица, които иматъ право да участвуватъ съ своя гласъ и да влияятъ при опредѣлянето състава на камаритъ. Тѣзи, които не плащатъ, нѣматъ нищо общо съ тѣзи камари. При таково положение ще дадете право на общинитъ да се движатъ при опредѣляне на върхшинитъ отъ 5% до 61%.

По въпроса за увеличението на върхшинитъ. Увеличение на върхшинитъ не трѣбва да се допуска по ника-

къвъ начинъ, защото ако има нѣщо, което да е предизвиквало най-много роптанieto на населението, това е бѣго прѣкомѣрното увеличение на върхшинитъ, на които крайтъ не се знае, и които често пкти надминаватъ двойно повече опредѣленитъ отъ държавата данъци. На тази система на постоянно увеличаване на върхшинитъ трѣбва да се тури край. Ние трѣбва да знаемъ максималния размѣръ на върхшинитъ, които разнитъ учреждения иматъ право да опредѣлятъ за своитъ нужди. Ако е въпросъ да подобримъ финансовото положение на общинитъ, следъ като съ нѣколко законоположения значително го илюпихме, този въпросъ трѣбва да бѣде третиранъ въ единъ специаленъ законъ за общинитъ, какъвто очакваме г. министертъ да внесе и въ който законъ ще трѣбва да се предвидятъ специални ресурси за издръжката на общинитъ. Съ това увеличаване на върхшинитъ отъ 61% на 70% нѣма да се помогне на общинитъ кой знае колко, защото ние ги наточвахме да предвиждатъ средства за толкова много фондове и тѣ пакъ ще бѣдатъ въ това окаяно положение, каквото го описа г. Пиронковъ. Азъ намирамъ, че ако трѣбва да подобримъ положението на общинитъ, то това трѣбва да направимъ съ специаленъ законъ — вѣрвамъ г. министертъ ще ни сезира съ такъвъ — за да можемъ тамъ да обмислимъ ресурситъ, съ които ще трѣбва да разполагатъ общинитъ за своитъ нужди. Съ това увеличаване на върхшинитъ тукъ считамъ, че нѣма да имъ помогнемъ.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Константинъ Бозвелиевъ.

К. Бозвелиевъ (с. д.): Г. г. народни представители! Азъ ще моля да не се свързватъ рждетъ на общинитъ съ единъ фиксиранъ размѣръ на върхшинитъ. Нека да означимъ само максимума, до койго могатъ общинитъ да се движатъ при опредѣлянето на върхшинитъ. Знаемъ отъ практика, че има общини, които намиратъ — и това е справедливото — че известни данъкоплатци, които плащатъ единъ минималенъ данъкъ, защото сж бедни, не могатъ да бѣдатъ обложени повече и заради това ги освобождаватъ отъ други данъци. Сега, ако фиксираме размѣра на върхшинитъ, ние съ това ще отнемемъ свободата на общинитъ да могатъ да освобождаватъ такъва данъкоплатци. Азъ мисля, че правото на общинитъ да се отказватъ отъ известни върхшини е право неоспоримо. Ето защо, трѣбва да се каже, че при опредѣляне на върхшинитъ, общинитъ могатъ да се движатъ до известенъ максималенъ размѣръ, за да може да се разбира, че могатъ да спазватъ и по-долу отъ този размѣръ за известна категория данъкоплатци, за които намиратъ, че е несправедливо да бѣдатъ обложени съ максималния размѣръ.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Василь Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (н. л.): Азъ нѣма да кажа нищо повече отъ онова, което се каза. Съгласенъ съмъ съ предложението на г. Пждарева да се изхвърлятъ въ този членъ думитъ „се събиратъ въ двоенъ размѣръ“. Нека се направи корекция и да се каже: „се събиратъ въ следнитъ размѣри“. Предвидениятъ процентъ, 61% върхшини, за общинитъ да си остане. Не бива да се увеличаватъ общинскитъ върхшини по редъ съображения, които се изтъкнаха тукъ. И безъ това имаме голѣмо претрупване съ данъци.

За върхшината, която ще се взема за търговско-индустриалнитъ камари, ще трѣбва да се каже, че се взема отъ ония лица, които дължатъ такава съгласно закона за търговско-индустриалнитъ камари. Отъ хората на свободнитъ занаятия, които по закона за търговско-индустриалнитъ камари не дължатъ нищо, нѣма да се събира отъ бирника 7% върхшина. Въ такъвъ случай за тѣхъ върхшинитъ ще бѣдатъ 98%, вмѣсто 100%. Напр. ине, адвокатитъ, само ще гнасяме върхшина и за търговско-индустриалнитъ камари, когато ние си имаме своя организация, която има нужда отъ ресурси и на която държавата не дава средства? Тази наша организация има социална задача много по-голяма, отколкото една търговско-индустриална камара.

Ето защо, моля и г. министра и г. докладчика... Г. председателю! Г. министертъ не слуша. Ако не слуша, азъ нѣма да говоря.

Председателъ: Моля, тишина, г-да. — Г. министре! Г. Домузчиевъ говори и желае да го изслушате.

В. Домузчиев (н. л.): Моля и г. министра, и г. докладчика да се съгласят този член да се съгласува с закона за търговско-индустриалните камари, за да не възбужда излишни страсти.

Докладчик Г. Семерджиев (д. ст.): Не е толкова опасен.

В. Домузчиев (н. л.): Не е вярно. Не е така безопасен. Защо мене, адвокат, ме задължавате да внасям за търговско-индустриалните камари, когато те защитават съсловни интереси?

Докладчик Г. Семерджиев (д. ст.): И Вашият синь, г. Домузчиев, макар и да не сте търговец, може да отиде да следва в едно училище, издържано от някоя търговско-индустриална камара.

В. Домузчиев (н. л.): Вие не давате напр. нищо за лъкарското съсловие, социалната задача на което превишава социалната задача на всички други съсловия. Защо вие не ме задължате да внасям връхнина за търговско-индустриалните камари от моя данък 1.500 л. годишно, когато не ме признават нито за избираем, нито за избирател на търговско-индустриални камари, а ме туряте в положението на рая към тях? Българските данъкоплатци не могат да бъдат рая на една частна инициатива, на една търговско-индустриална камара.

Докладчик Г. Семерджиев (д. ст.): Излишен е пагосъ.

В. Домузчиев (н. л.): Азъ нѣмамъ да внасямъ страсть, но вие я вложихте. Не може изъ разни кошета на закона да вмъкват това, което българският данъкоплатецъ не е длъженъ да плаща. Ако трѣбва да плащаме 100%, нека да платимъ, но за общината, а не за търговско-индустриалните камари, които сж дѣло на частна инициатива, признавамъ, сь благородна задача.

За това моля да се приеме предложението на г. Пъдарева и да се каже вмѣсто „се събиратъ въ двоенъ размѣръ“ — „се събиратъ въ следниятъ размѣри“. И по-нататкъ за търговско-индустриалните камари да се каже, че се отнася само за ония лица, които по закона за търговско-индустриалните камари плащатъ връхнини и за тѣхъ.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Петъръ Бъкловъ.

П. Бъкловъ (д. ст.): Г. г. народни представители! Къмъ чл. 68 на законопроекта азъ искамъ да се прибави една забележка, относително разпредѣленето на връхнинитъ за търговско-индустриалните камари. По законопроекта 7% отъ връхнинитъ сж за търговско-индустриалните камари. Тия връхнини се взематъ и отъ акционернитъ дружества. Понюже повечето отъ акционернитъ дружества иматъ централитъ си въ София, или въ по-големитъ градове, то връхнинитъ ще отиватъ въ тия търговско-индустриални камари, където сж централитъ имъ, а тѣхъ знаемъ, че тия дружества иматъ клонове въ районитъ и на други камари. По искахето на търговско-индустриалните камари, моля, да се съгласите да се приеме една забележка въ смисълъ, че частъ отъ тѣзи 7% връхнини, които се събиратъ за въ полза на оная търговско-индустриална камара, въ района на която е седалището на дружеството, се дава и на ония търговско-индустриални камари, въ района на които сж сжщото акционерно дружество има клонове. Това е едно справедливо искане, което нѣма да създаде никакво затруднение за фиска, защото камаритъ сами ще разпредѣлятъ събранитъ суми. Ние само ще опредѣлимъ каква частъ остава за търговско-индустриалната камара, въ района на която е централата на дружеството, и каква частъ се дава на търговско-индустриалните камари, въ района на които сж клоноветъ на акционерното дружество.

Прочее, моля да се съгласите да се прибави къмъ чл. 68 следната забележка: (Чете) „Връхнинитъ за търговско-индустриалните камари отъ акционернитъ дружества, които иматъ клонове въ разни градове, се разпредѣлятъ между камаритъ по следния начинъ: за дружества, които иматъ само единъ клоно, се взематъ две трети за въ полза на камарата, въ района на която се намира централата, а една трета за камарата, дето е клонитъ; за дружества сь повече отъ единъ клоно — половината за камарата, въ района на която се намира централата, а

другата половина се разпредѣля по равно между камаритъ, въ района на които дружеството има клонове.

„Разпредѣленята ставатъ отъ самитъ камари, по начинъ, установенъ отъ самитъ тѣхъ“.

Последната алинея въ забележката прибавямъ сь целъ да не се създадатъ неприятности на фискалнитъ власти. Считаю, че това искане е справедливо и моля да се приеме.

А. К. Минновъ (р): Справедливо е.

Председателъ: Други записани оратори нѣма. Обявявамъ дебатитъ за прекратени.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. ст.): Г. г. народни представители! Първиятъ въпросъ, който се повдигна, е: да бжде ли фиксиранъ процентътъ на връхнинитъ за общинитъ или да се каже „до 61%“? Ние чухме г. Пирожковъ и всички други, които говориха, да казвагъ, че общинитъ изнемогватъ, че иматъ нужда отъ средства. А сега, когато имъ даваме средства, вие казвате: защо имъ давате въ такива размѣри, дайте имъ свобода да взиматъ и по-малко. Г-да! Отъ тѣзи 61% връхнини за общината, 1% отива за благотворителност, 30% за фонда „Учителски заплати“, значи за нуждитъ на общината остава една малка частъ. Ние знаемъ, че общинитъ иматъ нужда и затова имъ даваме този процентъ. Това е нашата данъчна политика. Чудно е, наистина, че лѣвчари, като г. Минновъ, които по теория и партийна програма поддържатъ прѣжото облагане, когато ние го осъществяваме на практика, възставатъ противъ него! Това е прѣкъ данъкъ, г-да, данъкъ върху дохода. Ние искаме общинитъ да получатъ единъ прѣкъ данъкъ, за да не прибѣгватъ до разнитъ такси, които сж на кашпакъ, на глава.

Г. Домузчиевъ повдига въпросъ, свободнитъ професии да не плащатъ връхнини за търговско-индустриалните камари. Ако вникнемъ строго въ теорията, действително, не е право тѣ да плащатъ. Но, г-да, ние и тукъ жертвуваме теорията за общата полза. Азъ не намирамъ, че нѣма връзка между свободнитъ професии и търговско-индустриалните камари. Търговско-индустриалните камари не сж институти на никакъвъ снафъ, които гледатъ само интереситъ на тоя снафъ; напротивъ, търговско-индустриалните камари сж обществени учреждения, и вие виждате, че и въ бюджета ги подпомагаме, защото иматъ функции по-широки, а не така тѣсно професионални, както казваше г. Домузчиевъ. Тѣ откриватъ търговски, механо-технически и други училища. Въ тѣзи училища отиватъ синове и на хора отъ свободнитъ професии. Като не отричамъ, че по теория това, което казва г. Домузчиевъ, е право, считамъ, че предложението сь законопроекта — отъ връхнинитъ да се даватъ 7% за търговско-индустриалните камари — е съобразно сь нашата действителност, не е голѣма грѣшка и трѣбва да се приеме.

Съгласенъ съмъ по начало сь предложението на г. Бъклова. Това предложение ние го обсъждахме въ комисията.

Н. Пъдаревъ (д): Имаше предложение, този членъ да отиде въ комисията, г. председателю.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. ст.): Ако се спремъ на нова база, може редакцията да се измени още сега.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ П. Тодоровъ: Нѣма защо този членъ отъ законопроекта да отива въ комисията. Законопроектътъ е обсъжданъ много пжти всеотранно. Тия постановления не сж сложени случайно. Всѣки отъ васъ знае, че общинитъ изнемогватъ, че се нуждаятъ отъ средства. Но, г-да, не сж връхнинитъ единственитъ ресурси, сь които ще създадемъ средства на общинитъ. Най-после трѣбва да сме наясно и единъ пътъ за винаги да теглимъ една граница, за да се знае, докъде общинитъ могатъ да се движатъ въ тая посока. Всѣка община, въ зависимостъ отъ конкретнитъ условия, ще може да намѣри свои ресурси, за да се надържа. Ние не сме далечъ отъ мисълта, въ най-близко време, да цѣкътъ върху сградитъ, следъ като той се увеличи до 25 милиона лева, — не, разбира се, до златния паритетъ — вие знаете какво представлява той днесъ въ сравнение сь 4—5 милиона лева златни, колкото се е плащало данъкъ върху сградитъ преди войнитъ — да се от-

стѣпи на общинитѣ. Това ще стане въ най-скоро време. Сѣщото става и съ законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата. Съ него се даватъ на общинитѣ нѣкои доходи въ размѣръ на 60 милиона лева. Азъ нѣма да ги изброявамъ подробно. Когато дойде да разглеждаме този законопроектъ, ще стане ясно, че 60 милиона лева, които държавата прибира и които не сѣ излишни за нея, сѣ отстъпени по сѣжитѣ съображения на общинитѣ. Разбира се, нѣкои отъ общинитѣ ще взематъ може-би повече, други по-малко, но, въ всѣки случай, се държи смѣтка за затрудненото материално полсжение на нашитѣ общини. Бесспорно е, че единъ пътъ завинаги трѣбва да се постави на широка основа финансирането на нашитѣ общини, и азъ се надѣвамъ, че въ най-близко време ще имаме тази възможностъ. Сега засега премахваме най-големитѣ недѣзи въ прѣкото облагане, което държавата върши. Постепенно, съ тая еволюция, която следваме, ще дойдемъ до намиране средства за общинитѣ. Но инцидентно създаваме това, което можемъ. Азъ чухъ вчера тукъ да се говори да се отстъпи поземелниятъ данѣкъ на общинитѣ. Това решително е невъзможно. Това е единъ грамаденъ ресурсъ, отъ който държавата не може да се лиши. Освенъ това, съ отстъпването на тоя данѣкъ ще се фаворизиратъ една категория общини. Данѣкътъ върху сградитѣ е съвсемъ друго нѣщо. И, следователно, азъ смѣтамъ, че следъ като комисията съ голѣма загриженостъ е обсъдила тия проценти, тѣ трѣбва да се приематъ тѣй, както сѣ. Има нѣкои проценти, които съ временни и които следъ 5—6 години ще изчезнатъ. Сега въвеждаме 5% за фонда на сградитѣ и 4% за фонда на инвалидитѣ. Тия проценти не сѣ вѣчни; тѣ ще изчезнатъ следъ 2, 3 или 5 години най-много, или нѣма да бѣждатъ поне толкова голѣми. И когато въ тия фондове се натрупатъ толкова средства, че отъ капиталитѣ да могатъ да се посрѣщнатъ съответнитѣ цели, за които тия фондове сѣ учредени, тия проценти автоматически ще отидатъ въ полза на общинитѣ.

Що се отнася до предложението на г. Домузчиева, ще кажа, че азъ не съмъ съгласенъ да се намалятъ процентитѣ на търговско-индустриалнитѣ камари. У тѣхъ не се проявява професионаленъ егоизъмъ и кастовъ духъ, както нѣкои искатъ да кажатъ. Търговскитѣ камари отдавна сѣ разширили основитѣ на своята разностранна стопанска и културна дейностъ. Търговскитѣ камари откриватъ курсове за чираци, за еснафи и по. Това показва, че тѣ отдавна сѣ престанали да се интересуватъ само отъ фаворизирането на специфични търговски интереси. Та, смѣтамъ, че тоя процентъ е даже нищоженъ. Вѣрно е, че средствата на търговско-индустриалнитѣ камари не имъ стигатъ. Азъ смѣтамъ, че всѣки български гражданинъ, независимо отъ това, дали е търговецъ, еснафъ или е съ свободна професия, ще признае, че не е толкова тежко обложенъ. Не искахъ да вземамъ думата. Г. докладчикътъ дава подробни данни на господата, които се интересуватъ. Но ако законопроектътъ е прощудива по-основно и се направилъ единъ обективенъ анализъ, вие ще видите какъвъ духъ на либерализъмъ вѣе въ него и колко освобождавателния сме направили. Сега, не отдавна, гласувахме нѣкои суми. Азъ моля да се приеме членътъ така, както е. Ако на практика се установи, че законопроектътъ има нѣкои дефекти, ще го поправимъ. Най-сетне ние сега създаваме принципнитѣ на облагането и никой не смѣта, че тѣ сѣ вѣчни и неизмѣни.

Председателъ: Ще пристѣпимъ къмъ гласуване на чл. 68.

Има нѣколко предложения. На първо мѣсто ще поставя на гласуване предложението на г. Пждаревъ. Г. Пждаревъ предлага първата алинея на чл. 68 да се измѣни така: „Съ данѣка върху занятията (съ изключение данѣка върху служебнитѣ занятия) и данѣка на дружествата, се събиратъ следнитѣ врѣхнини“ — по-нататѣкъ г. Пждаревъ предлага тектътъ да си остане както е въ законопроекта, а г. Пиронковъ въ допълнение къмъ предложението на г. Пждаревъ предлага да стане измѣнение въ процента по отношение на общинитѣ.

Който приематъ предложението на г. Пждаревъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Значи, г. Пиронковъ, Вашето предложение става безпредметно.

Отъ страна на г. г. Пждаревъ, Ради Василевъ и Домузчиевъ има предложение къмъ чл. 68 да се прибави забележка, въ смисълъ: „Освобождаватъ се отъ плащане врѣхнини свободнитѣ професии, както сѣ посочени въ чл. 11.“

Министъръ П. Тодоровъ: Това решително не може да се приеме. Азъ се противопоставямъ.

Председателъ: Г. министърътъ на финанситѣ не е съгласенъ съ това предложение. Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Г. Бѣкловъ прави предложение въ чл. 68 да се прибави следната забележка: (Чете) „Врѣхнинитѣ за търговско-индустриалнитѣ камари отъ акционернитѣ дружества, които иматъ клонове въ разни градове, се разпредѣлятъ между камаритѣ по следния начинъ: за дружества, които иматъ само единъ клонъ, се взематъ $\frac{2}{3}$ за въ полза на камарата, въ района на която се намира централата, а $\frac{1}{3}$ за камарата, гдето е клонътъ; за дружества съ повече отъ единъ клонъ — $\frac{1}{2}$ за камарата, въ района на която се намира централата, а другата половина се разпредѣля по равно между камаритѣ, въ района на която дружеството има клонове.

„Разпредѣленията ставатъ отъ самитѣ камари по начинъ, установенъ отъ самитѣ тѣхъ.“ Съ тая забележка е съгласенъ г. министърътъ на финанситѣ.

Който приематъ това предложение на г. Бѣклова, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Ще поставя на гласуване чл. 68 заедно съ току-що приетото допълнение. Който приематъ чл. 68 заедно съ току-що приетото допълнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

(Председателското мѣсто се заема отъ подпредседателя д-ръ Б. Вазовъ)

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ср): (Чете)

„ОТДѢЛЪ VI.

Н а р у ш е н и я .“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Който приематъ заглавието на отдѣлъ шести, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ср): (Чете)

„Чл. 69. Който не подаде въ опредѣленитѣ срокове декларация за облагане съ данѣкъ по настоящия законъ или не обяви нѣкои свои приходи, се облага служебно и плаща глоба, равна на годишния данѣкъ върху укрититѣ занятия или доходи.“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Който приематъ чл. 69, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ср): (Чете)

„Чл. 70. Нарушенията по чл. 69 се констатираатъ съ актъ отъ данъчещъ служителъ, приподписанъ отъ двама грамотни свидетели, присъствували при съставяне на акта.

Актътъ се поднася на нарушителя за обяснение. Нарушителятъ е длъженъ да даде обясненията си въ четиринадесет-дневенъ срокъ отъ поднасянето на акта.

Ако нарушителятъ отсѣтствува, актътъ се поднася за подписъ и възражение на лицата, посочени въ чл. 54.“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Който приематъ чл. 70, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ср): (Чете)

„Чл. 71. Въ четиринадесет-дневенъ срокъ отъ получаване възраженията, актътъ се внася съ писмо въ първоначалната комисия, която или го оставя безъ последиствие, или издава постановление за данѣка и глобата. Това постановление подлежи на обжалване, за данѣка и за глобата, по реда въ настоящия законъ.“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Който приематъ чл. 71, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. ср): (Чете)

„Чл. 72. Дружествата, изброени въ забележката къмъ чл. 38, за неподдаване декларация и приложенията ѝ, се наказватъ съ глоба отъ 500 до 5.000 л.

Съ сѣщата глоба се наказва и директорътъ или управителятъ на дружеството.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народният представител г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ не мога да си обясня, защо се поставя втората алинея на чл. 72, че същата глоба ще се наказватъ директорътъ или управителятъ на дружеството даже и тогава, когато нѣматъ никаква вина въ това, че дружеството не е подало съответна декларация. Нѣма защо да наказваме тия длъжностни лица. — достатъчна е предвидената санкция. Ако предвидената глоба отъ 500 до 5.000 л. е малка, можемъ да я удвоимъ, но да се знае, че дружеството е, което ще отговаря. Ако вината е у неговитѣ длъжностни лица, то ще търси съответното обезщетение отъ тѣхъ, които сѫ станали причина да бѣде глобено дружеството за това, че не е декларирадо правилно онова, което е трѣбвало. Но нѣма защо да се поставятъ въ две отдѣлни алинеи две наказателни санкции, еднагата отъ които засѣга дружеството, което ще трѣбва да носи фискалната тежестъ, а другата — неговиятъ чиновникъ, безъ да бѣде указано въ кои случаи.

Ето защо азъ ви моля, да се премахне втората алинея.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Това нѣма голѣмо значение. Както реши Народното събрание.

Р. Василевъ (д. сг): Какви сѫ били вапнитѣ съображения, за да поставите тази алинея?

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): За да ги заставамъ да бѣдатъ по-акуратни.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Лѣкарски предлага втората алинея на чл. 72 да бѣде изхвърлена. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнѣшество, Събранието не приема. Които приематъ чл. 72, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)
„Чл. 73. Лицата, натоварени съ задържането и внасянето данъка по чл. чл. 8, 9 и 18, плащатъ за невнасянето на данъка въ опредѣленитѣ срокове 3% месечна лихва, върху незадържаната или ненавременно внесена сума“.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 73, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)
„Чл. 74. За всѣко неоправдано отсъствие отъ заседанията, членовеѣ на първоначалната и контролна комисии се наказватъ съ глоба отъ 500 до 1.000 л.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 74, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)
„Чл. 75. Вещо лице, което не се яви предъ комисиятъ за да даде мнението си или откаже да го даде, се наказва съ глоба отъ 200 до 500 л.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 75, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)
„Чл. 76. Длъжностни лица, които не дадатъ исканитѣ имѣ отъ данъчния началникъ сведения въ даденъ срокъ, въ свързка съ облагането на пѣкой данъкоплатецъ, се наказватъ съ глоба отъ 200 до 500 л.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 76, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)
„Чл. 77. Кметъ и общински съветници, които не изпълнитъ задълженията си по настоящия законъ, се наказватъ съ глоба отъ 500 до 1.000 л.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 77, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 78. Данъчонъ служителъ, който не изпълни на време възложената му работа по тоя законъ, се наказва съ глоба отъ 100 до 500 л.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 78, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 79. Лицата, натоварени съ опредѣлянето на данъка, които съзнателно сѫ укрили истината или увредили пѣкой данъкоплатецъ, се наказватъ съ затворъ до една година и глоба отъ 500 до 5.000 л.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 79, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 80. Глобитѣ по чл. чл. 72, 74, 75, 76, 77 и 78 се налагатъ съ постановление отъ данъчния началникъ въз основа на актове. Постановленията се обжалватъ по апелативенъ редъ предъ министра на финанситѣ въ двенедѣленъ срокъ, а постановленията на последния или на опълномошеното отъ него лице — по касационенъ редъ предъ Административния съдъ въ едномесеченъ срокъ.“

Наказанията по чл. 79 се налагатъ отъ общитѣ сѣдилища, по реда, установенъ въ закона за углавното сѣдопроизводство.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Василь Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (н. л.): Г. г. народни представители! Втората алинея на чл. 80 е негълна. Казано е: „Наказанията по чл. 79 се налагатъ отъ общитѣ сѣдилища, по реда, установенъ въ закона за углавното сѣдопроизводство“. Въ закона за углавното сѣдопроизводство е казано, кои деяния сѫ подлежащи на мировитѣ сѣдилища, а всички останали деяния, споредъ наказателния законъ, сѫ подлежащи на другитѣ сѣдилища — на окръжния съдъ и т. н. Сега наказанието, което се предвижда туку — тъмнитенъ затворъ до една година и глоба отъ 500 до 5.000 л. — къде е подложено — на мировитѣ сѣдилища ли, или на окръжнитѣ сѣдилища?

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): На общитѣ сѣдилища, съгласно закона за углавното сѣдопроизводство.

В. Домузчиевъ (н. л.): Не може така. Споредъ закона за углавното сѣдопроизводство не е така.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Където поднадатъ.

В. Домузчиевъ (н. л.): Въ закона за углавното сѣдопроизводство е казано еди-кой и еди-кой деяния. Вие туку трѣбва да кажете, къде сѫ подлежащи тия деяния.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Споредъ закона за углавното сѣдопроизводство.

В. Домузчиевъ (н. л.): Какъвъ е този общъ редъ? Тамъ има опредѣлена подлежащостъ.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Препрашаме ги къмъ общитѣ закони.

В. Домузчиевъ (н. л.): Общитѣ закони не сѫ имали предъ видъ тоя вашъ законъ за данъка, въ който предвиждате глоби. Ще трѣбва да кажете къде сѫ подлежащи тия деяния.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Повтарямъ Ви пакъ — споредъ закона за углавното сѣдопроизводство.

В. Домузчиевъ (н. л.): Законътъ за углавното сѣдопроизводство е нареденъ съгласно съществуващитѣ закони.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): Тогава какво предлагате?

В. Домузчиев (п. л): Моля Ви да прочетете закона за углавното съдопроизводство. За тия деяния дружествата ще бъдат подложни на мировитъ съдилища и въ съгласие съ реда, установенъ въ закона за углавното съдопроизводство. Мировиятъ съдия по тѣхъ закони има право да наказва, напр. по закона за подобрене на земледѣлието, но по общата процедура той не може да наказва съ повече отъ 6 месеца.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): За подсъждността препращаме къмъ закона за углавното съдопроизводство. Ние определяме наказанието, а съгласно другия законъ, ще се определя подсъждността.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Христо Мирска.

Х. Мирски (д): Г-да! Като се има предъ видъ какво е наказанието, предвидено отъ чл. 79, явно е, че това постановление ще бъде обжалвано предъ мировия съдия. Споръ не може да има, въпросъ на тълкувание не може да става. Щомъ наказанието е една година, окръжниятъ съдъ е, който ще се произнесе. Ако законътъ за углавното съдопроизводство се измѣни и деянията, които се наказватъ съ затворъ до една година, станатъ подсъждни на мировитъ съдилища, тогава тия дѣла ще отидатъ предъ мировитъ съдилища.

Освенъ това, азъ предлагамъ думата „обжалватъ“ да се замѣни съ думата „обжжватъ“. Думата „обжжватъ“ е употребена навсякъде въ законопроекта, съ изключение на чл. 65. Нека въ единъ законъ да има една и съща терминология и да се каже въ този членъ, както и въ чл. 65, вмѣсто „обжалватъ“ — „обжжватъ“.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Значи предлагате въ този членъ, вмѣсто „постановленията се обжалватъ“, да се каже „постановленията се обжжватъ“.

Г. Домузчиев! Правите ли предложение?

В. Домузчиев (п. л): Щомъ се разбира „общитъ съдилища“, отказвамъ се.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има предложение отъ г. Мирски да се направи следната поправка: вмѣсто „постановленията се обжалватъ“, да се каже „постановленията се обжжватъ“. Които приематъ тази поправка, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 80 заедно съ гласуваната поправка, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): (Чете)

„Чл. 81. Нарушенията по чл. 69, ако не сж констатирани въ едногодишенъ срокъ, се покриватъ съ давностъ, по отношение на глобата“.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 81, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): (Чете)

„отдѣлъ VII.

Последни разпореджания.“

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ заглавието на отдѣлъ VII, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): (Чете).

„Чл. 82. Облагането и другата работа по несвършенитъ преписки по закона за данъка върху занятията отъ 1895 г., съ всичкитъ му измѣнения и допълнения, за до 1921/1922 финансова година, включително, ще се извършатъ по разпореджанията на сжкия законъ.“

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 82, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): (Чете)

„Чл. 83. Недовършенитъ облагания за всички минали години по закона за данъка върху общия доходъ и закона

за данъка на дружествата се довършватъ съгласно законноположенията, които сж били въ сила презъ годинитъ, за които се отнасятъ облаганията.“

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 83, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): (Чете)

„Чл. 84. Настоящиятъ законъ влиза въ сила за облаганията отъ началото на финансовата 1925/1926 г., по доходитъ реализирани презъ календарната 1924 г., а по отношение данъка замятие, одържанъ съгласно чл. 8, 9 и 18 — отъ първи юлий 1925 г. Този законъ отмѣнява закона за данъка на дружествата отъ 1920 г. съ измѣнението и допълненията му и закона за данъка върху общия доходъ отъ 1920 г. съ измѣнението и допълнението му, съ изключение на преходнитъ разпореджания отъ последния законъ, които оставатъ въ сила, съ следното измѣнение на чл. 41 отъ сжщитъ.

Поземелниятъ данъкъ за 1925/1926 финансова година се събира въ двоенъ размѣръ. Първиятъ размѣръ се внася на държавенъ приходъ, а вториятъ се разпредѣля така:

- 61% за общината;
- 20% за окръга;
- 5% за фонда за сирацитъ отъ войнитъ;
- 4% за фонда за инвалидитъ;
- 10% за фонда за постройка на нови желѣзници и пристанища“.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Приемте преди малко чл. 68, дето само 3% се предвиждатъ за фонда за постройка на нови желѣзници и пристанища отъ данъка върху занятията, а въ този членъ отъ поземелния данъкъ се предвиждатъ 10% за сжкия фондъ. Г-да! Има съответствие между облагането на граждани и селяни. Това не трѣбва да се допуска.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): Тукъ вмѣсто на търговскитъ камари, даваме ги за постройка на желѣзници.

Р. Василевъ (д. сг): Въ чл. 68 вие предвиждате 3% за фонда за постройка на нови желѣзници и пристанища. Значи облагате една категория отъ гражданитъ съ специаленъ желѣзнопѣтенъ данъкъ 3%. Гражданитъ, може би, повече се ползватъ отъ желѣзницитъ, отколкото земеделѣското население, а вие последното облагате съ 10%.

Тѣй че азъ смѣтамъ, че за да има еднаквостъ въ облаганията по специалнитъ фондове, за да не се прави разлика между лицата, които се облагатъ, граждани или селяни, процентътъ трѣбва да бъде еднакъвъ. Предлагамъ въ последния пунктъ вмѣсто 10% за фонда за постройка на нови желѣзници и пристанища да стане 3%, тѣй както е прието и въ чл. 68 при данъка върху занятията.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): Ние гласувахме това преди нѣколко дни, по специаленъ законъ; тука само го оформяваме.

С. Ностурковъ (р): Облагането е все 10%, само разпредѣлението е различно. Никаква разлика между граждани и селяни нѣма тукъ.

Докладчикъ Г. Семерджиев (д. сг): Това ние го гласувахме вече въ специалния законъ, за желѣзнопѣтната мрежа, а тукъ го оформяваме.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Оттегляте ли предложението си?

Р. Василевъ (д. сг): Не мога да го оттегля, докато не направя справка.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Направихте ли справка?

Р. Василевъ (д. сг): Оттеглямъ го на довърне.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 84, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 85. Подробности по прилагането на този законъ ще се определятъ въ публично-административенъ правилникъ и съ отдѣлни наредби отъ министъра на финанситѣ“.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 85, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Министъръ П. Тодоровъ: Моля да се mine къмъ точка 17 отъ дневния редъ — първо четене на законопроектъ за процентния данъкъ върху тютюна. Касае се да се намали данъкътъ върху тютюна, за да се улесни експортътъ.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. министърътъ на финанситѣ предлага да преминемъ къмъ точка 17 отъ дневния редъ — първо четене законопроектъ за процентния данъкъ върху тютюна. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Г-да! Понеже този законопроектъ е доста обширенъ, моля да се съгласите да се прочетатъ само мотивитѣ и заглавието на законопроектъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Моля г. секретаря да прочете мотивитѣ и заглавието.

Секретаръ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Прочита мотивитѣ и заглавието на законопроектъ — вж. приложение № 91, Т. I)

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ по начало законопроектъ за процентния данъкъ върху тютюна и да се изпрати той въ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Минаваме къмъ точка 14 отъ дневния редъ — първо четене законопроектъ за измѣнение забележката къмъ чл. 101 отъ закона за измѣнение и допълнение на военносъдебния законъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Прочита изцѣло законопроектъ, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. приложение № 92, Т. I)

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ по начало законопроектъ за измѣнение забележката къмъ чл. 101 отъ закона за измѣнение и допълнение на военносъдебния законъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Министъръ генералъ И. Вълковъ: Моля да се приеме законопроектътъ по спешностъ и на второ четене.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има предложение отъ г. министра на войната, да се пристѣпи къмъ второ четене на законопроектъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Моля г. секретаря да го докладва.

Секретаръ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за измѣнение забележката къмъ чл. 101 отъ закона за измѣнение и допълнение на военносъдебния законъ.“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ заглавието на законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Секретаръ Г. Семерджиевъ (д. сг): (Чете членъ единственъ — вж. приложение № 92, Т. I)

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ членъ единственъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Пристѣпваме къмъ точка осма отъ дневния редъ — второ четене на законопроектъ за въвеждане измѣнение на административното дѣленie територията на царството. Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Парламентарната комисия при Министерството на вътрешнитѣ работи, следъ като употреби три заседания въ присъствието на повече отъ 50 души народни пред-

ставители, следъ дълги дебати и прения, направи следнитѣ измѣнения, които съ напечатани въ проекта и които ще ви докладвамъ. (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за въвеждане измѣнение на административното дѣленie територията на царството.“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ заглавието на законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 1. Открива се закритата презъ 1901 г. Ихтиманска околия съ седилище гр. Ихтиманъ, въ която влизатъ:

а) отъ Самоковска околия, общинитѣ: Чамшадиново, Хаджи-Амза, Таджидаръ, Стамболово, Калиларъ, Караларъ, Живково, Горна-Василица, Долна-Василица, Бѣлица, гр. Ихтиманъ, Вакарелъ, Чамджасть, Чукурово, Костенецъ, Бърдо, Кутрахици, Богдановци, Поповци, Кованлъкъ, Круповица, Кисибирци, Очуша, Долна-бани и гара Костенецъ-бани;

б) отъ Панагурска околия общината: Мухово;

в) отъ Т. Пазарджикска околия общинитѣ: Габровица, Голакъ и Съртъ-Харманъ“.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Хинекъ Майеръ.

Х. Майеръ (д. сг): Г. г. народни представители! Наточенъ съмъ отъ населението на с. Габровица — което, споредъ буква в на чл. 1 отъ този законопроектъ, трѣбва да се откъсне отъ Татарпазарджикска околия и да се присъедини къмъ Ихтиманска околия — да направя молба предъ васъ и предъ г. министра на вътрешнитѣ работи да не се приема това предложение и да се остави с. Габровица тамъ, където му съ всичкитѣ интереси. Комисията, която е гледала законопроектъ, е имала предъ видъ географското положение на с. Габровица и въ това отношение е била права да вземе такова решение. Обаче трѣбва да се гледа не само географското положение, но и виталнитѣ, жизнитѣ интереси на общинитѣ. С. Габровица е чисто планинско село. Всичкитѣ пътища на габровицкитѣ гори водятъ къмъ гара Сестримо или къмъ гара Бѣлово. С. Габровица е абсолютно неучаствено къмъ търговския или политическия животъ на Ихтиманската околия. Селянитѣ на това село съ подали молба да не бъдатъ присъединявани къмъ Ихтиманска околия. Ако ги откъснете отъ тия извори, отъ които черпятъ прехраната си, вие ще ги наточарите съ едни излишни ходения по сѣдилищата, по административнитѣ учреждения и съ губене на време, което ще причини на тази крайно бедна община голѣми загуби.

Повтарямъ молбата си предъ г. министра и предъ васъ, г. г. народни представители, да имате предъ видъ жителитѣ интереси на тази община и да не гласувате за нейното откъсване отъ Пазарджикската околия.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Майеръ предлага въ буква в на чл. 1 думата „Габровица“ да се зачеркне. Съ неговото предложение е съгласенъ и г. министърътъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Които приематъ чл. 1 съ гласуваната поправка, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранieto приема.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 2. Открива се закритата презъ 1901 г. Брѣзничска околия съ седилище гр. Брѣзникъ, въ която влизатъ общинитѣ:

а) отъ Трънска околия: гр. Брѣзникъ, Бабица, Красава, Колска, Режанци, Бѣгуновци, Кошарово и Банишора;

б) отъ Радомирска околия: Волковци, Мещица, Носовци и Раснишъ;

в) отъ Софийска селска околия: Гургулятъ, Златуша и Радуловци.“

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Захари Кръстевъ.

З. Кръстевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ ще изкажа предъ Народното събрание желанието на жителитѣ на Велковската община. Отъ Велковската община има заявления, подписано отъ повече отъ 300 души избя-

ратели, въ което тѣ протестираат и казватъ, че не желаятъ да отидатъ къмъ Брѣзничката околия. Велковската община съ постановление на общинския съветъ, изпратено тукъ, въ Народното събрание, казва, че не желае да се присъедини къмъ Брѣзничката околия. Това постановление е подкрепено отъ подписитѣ на жителитѣ на с. Велковци. Азъ не мога да не бъда изразител на тѣхното желание и да не го изкажа предъ васъ — да се залучи Велковската община отъ списъка на тия общини, които отиватъ къмъ Брѣзничката околия. Това е първото ми искане.

Второ. Бѣхъ въ комисията, когато се разрешаваше този въпросъ и тогава комисията единодушно реши — обаче не го виждамъ тукъ въ проекта — отъ общината Мещица да се изключи с. Зидарци и да остане къмъ Ярловската община. Това решение е взето писмено, обаче виждамъ, че не е вписано въ самия текстъ.

Тия сж моитѣ предложения: първо, да се залучи Велковската община отъ списъка на тия общини, които минаватъ къмъ Брѣзничката околия, и второ, с. Зидарци да не бѣде къмъ общината Мещица а къмъ Ярловската община — Радомирска околия.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Кимонъ Георгиевъ.

К. Георгиевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Когато се е разглеждалъ въпросътъ за Брѣзничката околия, изхождало се е отъ едно положение, което не отговаря на самитѣ факти, а именно сравнявало се е докоико селата сж далечъ отъ гр. София като центъръ на околията и гр. Брѣзникъ, като бъдащъ центъръ на околията. Въ сжщностъ, когато се е разглеждалъ този въпросъ, си трѣбвало да се види кой е истинскиятъ центъръ на нѣкои отъ селата отъ Софийска селска околия. Такова именно се явява и селото Сливница. Въ с. Сливница има всички държавни институти, които трѣбва да има въ единъ околийски центъръ. Освещъ това нѣкои отъ селата сж така тѣсно свързани съ с. Сливница, че то въ всѣко отношение се явява околийски центъръ за тѣхъ, а не София. Въ Сливница има сждилище, има оолища, има агентури отъ Земледѣлската и Народната банки, има гарнизонъ. Тия села сж тѣсно свързани съ Сливница, ооагодарение на това, че отъ редъ години Сливница е тѣхенъ икономически центъръ. Тѣ сж свързани съ Сливница и съ пътища, оагодарение на това, че сж сжасали всѣкакви връзки съ Брѣзникъ. Отъ 23 години тѣхенъ единственъ административенъ пунктъ е с. Сливница. Ето защо, когато жителитѣ на тия села научаха, че споредъ проекта за въвеждане измѣнение на административното дѣлене на територията на царството тѣ се прехвърлятъ отъ Софийска селска околия къмъ Брѣзничката, всички едногласно съ заявление, приложено къмъ преписката, подписано отъ стотици хора, подписитѣ на които сж завѣрени отъ общинитѣ, поискаха, щото непременно тѣхнитѣ села да останатъ къмъ Софийска селска околия. Тѣй като, обаче, новосъздаващата се Брѣзничка околия трѣбва да бѣде жизнеспособна, то искацията на тия села трѣбва да се удовлетвори въ такъвъ размѣръ, щото да не сеioseне върху жизнеспособността на оадащата Брѣзничка околия, която може, ако речемъ да удовлетвориоимъ всички тия искания, да остане подъ 20 хиляди души. Ето защо, азъ предлагамъ само ония отъ селата, които сж най-тѣсно свързани съ Сливница, които съ собствени средства сж си направили шосе, за да се свържатъ съ Сливница, за да задоволяватъ своитѣ нужди, само тѣ да останатъ въ Софийска селска околия.

Правя предложение, прочее, отъ общината Братушково . . .

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): С. Братушково е махлато.

К. Георгиевъ (д. сг): . . . с. Радуловци да остане въ Софийската селска околия. Това трѣбва да се направи, тѣй като с. Братушково, което е центъръ на общината, по решението на комисията, остана въ Софийската селска околия.

Правя второ предложение. Отъ Гургулятската селска община с. Гургулять да остане въ Софийската селска околия, а голѣмото с. Ракита, което е свързано съ шосе съ Брѣзникъ, да остане въ Брѣзничката околия.

Искането на Златушката община, въпреки че е подкрепено съ много подписи, азъ се отказвамъ да поддържамъ, защото въ такъвъ случай ще се засегне въ голѣма степенъ новосъздаващата се Брѣзничка околия. С. Зла-

туна е доста голѣмо и близко разположено до Брѣзникъ. То въ скоро време ще се приспособи къмъ новитѣ условия.

Прочее, моля тия две села, Радуловци отъ Братушковската община и Гургулять отъ Гургулятската община, да останатъ въ Софийската селска околия, а с. Ракита да мине къмъ Брѣзничката околия.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Пѣевъ.

Г. Т. Пѣевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Взехъ думата, за да възраза на г. Захари Кръстевъ и да моля почитаемото Народно събрание да не се съгласява съ първата половина отъ неговото предложение. Велковската община можеше досега да повдигне въпроса, защото отдавна е известенъ законопроектътъ, споредъ който тя минава къмъ Брѣзничката околия. Заинтересованитѣ общинари имаха венчката възможностъ да предиятъ своитѣ искания по надлежния редъ, но това тѣ не сториха. Въпросътъ се повдига въ последния моментъ поради заинтересоваността на единъ кръчмаръ, съ събрани неprovedени подписи, които не могатъ да изразяватъ волята на общинаритѣ. Азъ не бихъ желалъ по такъвъ начинъ да се процедира въ Парламента — когато се гласува законопроектътъ на второ четене, да се излиза тукъ и да се изказва желанието на общинаритѣ отъ една община, каквато е Велковската напр., безъ да може да се провери дали това действително е тѣхното желание. Знамъ положително, че единъ заинтересованъ кръчмаръ, който иска Велковската община да си остане къмъ Радомирска околия, е събралъ тия подписи.

Второто искане на г. Захари Кръстевъ е законно. Въ парламентарната комисия по Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве се направи една корекция, като се остави общината Долна-Семирна къмъ Радомирска околия. Това се реши, като се взема въ внимание и желанието на населението. Следъ това стана една корекция — отъ Мещицката община се отдѣли с. Зидарци. Въ доклада на комисията изглежда при коректурата е пропуснато да се отбележи това село. Това искане на г. Захари Кръстевъ е основателно, пъкъ и комисията о взела решение въ тази смисълъ. И за да може да бѣде върна на това, което е решила, трѣбва да поправимъ тая коректурна грѣшка при второто четене.

Колкото се касне до предложението на г. Кимонъ Георгиевъ, азъ го поддържамъ, защото констатирамъ че той много обективно поставя въпроса, и разрешението, което предлага, е правилно. Добре е с. Радуловци отъ Братушковската община и с. Гургулять да останатъ къмъ Софийската селска околия.

Моля още единъ пъкъ почитаемото Народно събрание да не допуска, щото въ последния моментъ, при второто четене на законопроекта, въз основа на едно заявление, което не е минало по реда си — тогава, когато заинтересованитѣ жители сж имали венчката възможностъ да подадатъ това заявление и да изкажатъ своитѣ претенции — да се правятъ промѣни въ законопроекта.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Христо Статевъ.

Х. Статевъ (н. л): Г. г. народни представители! По отношение предложението на г. Захари Кръстевъ, което азъ напълно поддържамъ, има да кажа нѣколко думи. При създаването на новата Брѣзничка околия се вземаха известни села отъ Радомирска и Трънска околии. Велковци отстои едва на нѣколко минути отъ желѣзнопътната гара Батановци и всѣжитѣ си връзки има съ административния центъръ Радомиръ.

Г. Т. Пѣевъ (д. сг): То е по-близо до Брѣзникъ.

Х. Статевъ (н. л): Едно отъ съображенията, които комисията имаше предъ видъ при разрешаването на този въпросъ, бѣше и това, да се гледатъ непосредственитѣ стопански и културни връзки съ най-близкия центъръ. Но решающее съображение въ случая бѣше волята и желанието на мѣстното население. Споредътѣ, които се развиха въ комисията, винаги се разрешаваха съ огледъ какво е желанието на мѣстното население. Велковскиятъ общински съветъ съ едно свое постановление решава на всѣка цена да иска оставянето на с. Велковци въ Радомирска околия. Независимо отъ това, повече отъ 300 жители на тази община съ подписитѣ си поддържатъ това решение. Следователно, може ли Народното събрание да

игнорира така изказаното желание на населението, щом като много други въпроси то ги разрешава тъкмо съобразявайки се със желанието на местното население? Г. Пъевъ казва, че заинтересованото население би тръбвало своевременно да представи това заявление. Е добре, това заявление е било своевременно дадено, много по-рано преди да заседава парламентарната комисия по Министерството на вътрешните работи и народното здраве. Обаче, по една гръбшка на канцеларията, то не е било взето предъ видъ при разглеждането на този въпросъ. Сега това решение на общинския съветъ, заедно съ подписитѣ на жителитѣ, е въ преписката на докладчика и, следователно, ако е въпросъ да се провери достоверността на този документъ, може веднага да се стори това както отъ г. докладчика, тъй също и отъ заинтересования г. Кръстевъ, па и отъ г. министра на вътрешните работи, ако желае той това. Ето защо, при наличността на двете решаващи съображения: първо, връзкитѣ и близостта на населението съ околийския центъръ, и второ, че самото население изяснява своето желание, чрезъ едно изрично решение на общинския съветъ, подкрепено съ 300 и толкова подписа — при наличността на тия две съображения, казвамъ, Народното събрание, което е разрешавало всички подобни въпроси, имайки предъ видъ тѣзи две съображения, не може да не уважи искането на с. Велковци.

Ето защо, азъ подкрепямъ предложението на г. Кръстевъ и моля Народното събрание да се съгласи Велковската община да остане къмъ Радомирската околия.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Вѣрно е, че е станалъ единъ пропускъ при отпечатването на проекта. Въ комисията се прие с. Зидарци да си остане въ Радомирската околия, а общината Мещица да се откъсне и да остане като самостоятелна община въ Бръзничка околия.

3. Кръстевъ (д. сг): С. Зидарци да се присъедини къмъ общината на с. Ярловци, Радомирска околия.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Тѣй че комисията е съгласна съ това предложение на г. Кръстевъ.

По предложението на г. Кимонъ Георгиевъ ще кажа следното. Вѣрно е, че комисията разреши тѣя въпросъ съ огледъ на София. Тамъ, въ комисията не се повдигна въпросътъ за Сливница. Въ последствие, когато законопроектътъ бѣше отпечатанъ, тогава поради близостта на селата къмъ Сливница се реши тия две села да останатъ въ Софийската селска околия.

Така щото, с. Гургулятъ остава къмъ Софийската селска околия, с. Ракита — къмъ Бръзничката, и с. Радуловци — също къмъ Софийската селска околия.

Комисията разгледа въпроса, който повдигна г. Статевъ, по не го разреши както той иска.

Х. Статевъ (и. л.): Комисията не се е занимавала съ този въпросъ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. г. народни представители! Които приематъ предложението на г. Захари Кръстевъ, въ чл. 2 буква б да се заличатъ думата „Велковци“, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Има друго едно предложение отъ г. Захари Кръстевъ, съ което е съгласенъ и г. докладчикътъ, именно с. Зидарци да се откъсне отъ общината Мещица — значи, въ чл. 2 буква б следъ „Мещица“ да се прибавятъ думитѣ „безъ с. Зидарци“ — и заедно съ с. Ярловци да образуватъ самостоятелна община — Ярловска къмъ Радомирска околия. Които приематъ туй предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Има предложение отъ г. Кимонъ Георгиевъ, щото отъ общината на с. Братушково да се отдѣли с. Радуловци и да остане къмъ Софийската селска околия, а отъ Гургулятеката община да се отдѣли с. Гургулятъ, което да остане въ Софийската селска околия.

К. Георгиевъ (д. сг): Гургулятъ да остане въ Софийската селска околия, а с. Ракита отъ сѣщата община да отиде къмъ Бръзничката околия.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Тогава текстътъ ще се измени така: с. Гургулятъ ще се заличи и следъ

с. Златуша ще се пише: „и с. Ракита отъ Гургулятеката община“. Които приематъ тази поправка, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Също отъ г. Кимонъ Георгиевъ има предложение, въ чл. 2 буква в да се заличатъ думитѣ „и Радуловци“. Г. докладчикъ! Съгласни ли сте съ това предложение?

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Съгласенъ съмъ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ това предложение на г. Кимонъ Георгиевъ, съ което е съгласенъ г. докладчикътъ, а именно въ чл. 2 буква в думитѣ „и Радуловци“ да се заличатъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 2 тѣй, както се прочете, заедно съ току-що приетитѣ поправки, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Г. Т. Пъевъ (д. сг): Искамъ думата.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Вие говорихте вече.

Г. Т. Пъевъ (д. сг): Искамъ думата за обяснение, защото има недоразумение по предложението на г. Захари Кръстевъ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Нѣма недоразумение. Нѣмате думата.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Има недоразумение. Г. Захари Кръстевъ не повдига въпросъ за Велковци.

3. Кръстевъ (с. сг): Не е вѣрно, повдигамъ го.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Вие повдигнахте въпроса само за Зидарци, а за Велковци не.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Докладчикъ, продължавайте по-нататъкъ.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 3. Отъ Софийската селска околия се образува нова околия — Новоселска, съ седалище с. Новоселци, въ която влизатъ общинитѣ:

Новоселци, Саранци, Осойца, Негушево, Столпникъ, Елешница, Цотопъ, Чурекъ, Желява, Бухово, Горни-Богровъ, Долни-Богровъ, Мусачево, Горна-Малица, Сегърлиево, Коджаматлинево, Бѣлопопци, Макоцево, Байлово, Гайтанево, Голѣма-Раквица, Гуреджия, Доганово, Орманлия, Робертново, Нови-ханъ, Кривина, Казичени и Бусманци.“

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 4. Въ Русенски окръгъ се откриватъ нови околии — Кеманларска, съ седалище с. Кеманларъ, и Балбунарска, съ седалище с. Балбунаръ.

1. Въ Кеманларска околия влизатъ общинитѣ:

а) отъ Разградска околия: Завѣтъ, Абдулъ, Хърсово, Кара-Арнаутъ, Юнузъ-Абдалъ, Дурачъ, Голѣма-Кокарджа, Малка-Кокарджа, Голѣма-Ада, Мумджиляръ, Кадъръ, Юклий, Арсланъ и Кеманларъ;

б) отъ Шуменска околия: Подайва, Хебибъ, Кара-Михалъ, Ясенково, Шарвий и Кованджиларъ.

2. Въ Балбунарска околия влизатъ общинитѣ:

а) отъ Русенска селска околия: Балбунаръ, Балбунаръ-ендже, Караачъ, Юнузларъ, Шерметъкой, Кара-Корджаларъ, Джефелеръ, Къшла-къой, Настратънъ, Ютеръ, Сърталанъ-хасъ, Черешово, Тетово, Вей-Аланъ, Глоджево и Юруклеръ;

б) отъ Разградска околия: Узундже-аланъ и Гюзелдже-аланъ.“

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Станко Митевъ.

С. Митевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Отъ много села отъ Разградска околия, които сега минаватъ въ новообразуванитѣ околии Балбунарска и Кеманларска, има постъпили искания да си останатъ въ Разградска

околия. Обаче имайки предвид, че не трябва да се намаляват новообразуваните околии, аз ви моля да се съгласите само за две села, за които е неудобно да минат в Кеманларската околия, да си останат в Разградска околия. Тези села са Кара-Арнаут и Голѣма-Ада. Селото Кара-Арнаут се намира на 4 км. от гр. Разград и селяните там занаятъ да продават своите произведения, а също в Разград отиват и по други свои работи. Селото Голѣма-Ада се намира на срѣдата между Разградска и Кеманларска околия, обаче към Разград е свързано съ-отлично държавно шосе, а към Кеманлар нѣма никакъв път. Хората трябва да минават през държавната гора, „Махзар-паша“, която зимно време е непроходима за пешеходци а камо-ли за кола.

Загуй моля да се съгласите тези две села да се заличат от Кеманларска околия и да си останат към Разградска околия.

Министър И. Русевъ: Съгласен съмъ.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): И аз съмъ съгласенъ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Грую Тодоровъ.

Г. Тодоровъ (з): Г. г. народни представители! Въ чл. 4 се казва, че въ Русенски окръгъ се откриватъ две нови околии: Кеманларска, съ-седалище Кеманларъ, и Балбунарска, съ-седалище Балбунаръ. За Балбунарска околия, която не познавамъ, не мога да кажа нищо, също и за общинитъ отъ Разградска околия, които минаватъ къмъ новата Кеманларска околия, които не познавамъ, нѣма да кажа нищо. Ще се спра върху общинитъ, които се откъсватъ отъ Шуменската околия, и то не върху всички, а само върху общината Шарвий, която община се състои отъ 7 села и която се присъединява къмъ Кеманларската околия. Въ тази община има две села, именно Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ, които съ-посоро махли, помежду имъ нѣма даже 100 метра — дѣли ги само една рѣка. Тези две села по никой начинъ не трябва да ги прехвърляме къмъ Кеманларската околия, а тѣ трябва да се върнатъ къмъ Новопазарската околия, защото асѣлѣтѣхниятъ икономически центъръ е Нови-пазаръ. За да стане това, тѣ трябва да бъдатъ прехвърлени къмъ Махмузлийската община, която е само отъ едно село, с. Махмузлий, и е до тези села само на 4 км. Селото Махмузлий е свързано съ Нови-пазаръ и съ Каспичалъ съ шосе. Селянитъ отъ това село отиватъ въ Каспичалъ и Нови-пазаръ, където си продаватъ хранитѣ. Тѣй че не бива да отправяме селянитъ на горе къмъ Русе, къмъ Кеманларъ.

Ето защо правя предложение тези две села, Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ, да се прехвърлятъ къмъ Махмузлийската община и да останатъ къмъ Новопазарска околия. Съ туй мое предложение вървамъ и г. министърътъ ще се съгласи, защото по-рано и комисията бѣ се съгласила.

К. Кънчевъ (д. сг): Тези села не са се отдѣлили отъ Шарвийската община, а то е отдѣленъ въпросъ.

С. Костурковъ (р): Сега съ този законопроектъ ставатъ такива отцепвания.

Г. Тодоровъ (з): Следъ като стана такова нѣщо и за други общини, нищо не пречи тези две села да се присъединятъ къмъ Махмузлийската община и да си останатъ къмъ Новопазарската околия. Иначе, заявявамъ ви, че ще направите голѣмъ грѣхъ да опитвате хората да вървятъ на северъ, когато тѣхниятъ икономически центъръ е по-близо — Нови-пазаръ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Кои села?

Г. Тодоровъ (з): Селата Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ да се откъснатъ отъ Шарвийската община и да минатъ къмъ Новопазарската околия.

Министър И. Русевъ: Съгласенъ съмъ Шарвийската община да остане въ Шуменска околия.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Цѣлата община да си остане въ Шуменска околия.

Министър И. Русевъ: Откъсването на едно село отъ една община и присъединяването му къмъ друга община е работа на указъ — нѣма нужда отъ законъ.

Г. Тодоровъ (з): Има подадени заявления отъ Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ да образуватъ отдѣлна община съ селото Довруклу, но понеже не е свършена тази работа, тѣ искатъ да отидатъ къмъ Новопазарска околия, като се присъединяватъ къмъ Махмузлийска община и заедно да минатъ въ Новопазарска околия. Иначе, ако се оставятъ къмъ Шуменска околия, не ще бѣде удобно.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Къмъ коя околия предлагате да останатъ?

Г. Тодоровъ (з): Къмъ Новопазарската околия.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Комисията е съгласна цѣлата община Шарвий да се зачеркне отъ Кеманларска околия и да се остави, както е било досега, въ Шуменската околия.

Г. Тодоровъ (з): Не така. Общината Шарвий е голѣма община; тѣзи две села Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ да се откъснатъ отъ нея, а останалитѣ 5 села отъ Шарвийската община да останатъ къмъ Шуменската околия. Обаче тѣзи две села Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ да отидатъ къмъ Новопазарската околия.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Къмъ коя община да отидатъ?

Г. Тодоровъ (з): Къмъ Махмузлийската.

К. Кънчевъ (д. сг): Не може отдѣлни села отъ общината да се късатъ и прехвърлятъ къмъ Новопазарската околия. Цѣлата община трябва да се прехвърли.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Комисията е съгласна цѣлата община да си остане въ Шуменска околия.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Тодоръ Димитровъ.

Т. Димитровъ (с. д): Г. г. народни представители! Общинитъ Ясенково и Шарвий отъ Шуменска околия, които сега се прехвърлятъ къмъ Кеманларска околия, действително са два пкти по-близо до Кеманларъ, обаче, азъ трябва да ви обърна вниманието, че за Кеманларъ нѣма пктни съобщения. Никого населението отъ тези общини не е отивало въ Кеманларъ по каквато и да е работа. Шарвий се намира на 40 км. отъ Шуменъ и Нови-Пазаръ, а общината Ясенково на 32 км. Ясенково е отдалечено западно 3 км. отъ главния нервъ между Шарвий и Шуменъ. Но не трябва да се забравя и друго — че жителитъ на Шарвий въ повечето случаи, въ стремежа си да задоволятъ своитѣ икономически нужди, отиватъ къмъ Нови-пазаръ, а не къмъ Шуменъ, толкозъ повече, че Нови-пазаръ е свързанъ и съ дековилка. Значи, освенъ шосето, което е стигнало 5—6 километра до Махмузлий — следователно на 15 км. до Шарвий — има дековилка, която стига до общината Махмузлий. Съобщенията следователно съ Нови-Пазаръ са по-удобни или двойни да кажемъ, а до Шуменъ има само едно шосе, което трябва да признае, че е сравнително удобно шосе. Азъ не държа толкозъ много къмъ коя околия трябва да се остане общината Шарвий; държа, че тя не трябва да се придава къмъ Кеманларската околия, толкозъ повече, че всички съставни села на тази община — седем на брой — се намиратъ югозападно отъ Шарвий, а източно отъ шосето. Ако тези села отстояха западно отъ шосето, въ такъвъ случай по-естествено би било да се пледира тѣ да отидатъ къмъ Кеманларска околия. Но понеже тѣ стоятъ югозападно, по посока къмъ Нови-пазаръ, ще бѣде несправедливо — и това е въ съгласие съ искането на населението отъ Шарвий — тези общини, Ясенково и Шарвий да се прехвърлятъ — Ясенково къмъ Шуменъ, а Шарвий къмъ Нови-Пазаръ или Шуменъ, но дветѣ общини по никой начинъ да не се присъединяватъ къмъ Кеманларската община.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. д-ръ Добри Веровъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Г. г. народни представители! Вземам думата за Шарвийската община. Въз законопроектът е предвидено, че църквата тази община съвкупително, които влизатъ въ нея, се присъединява къмъ Кеманларската околия. Както каза г. Тодоръ Димитровъ и азъ ще забележа, че мѣстото на тази община не е въ Кеманларската околия, но също така не е и въ Шуменската околия. Мѣстото ѝ не е въ Кеманларската околия, защото общината Шарвий нѣма нищо общо съ Кеманларъ и никогато въ бъдаше не ще има нѣщо общо съ Кеманларъ. Върно е, че общината Шарвий е по-близо до Кеманларъ, по-далечъ е отъ Шуменъ и отъ Нови-пазаръ, но, пакъ повтарямъ, ти нѣма нищо общо съ Кеманларъ. Лично не бихъ ималъ нищо особено противъ предложенното на г. министра, който изглежда, че днесъ, следъ решението на комисията, измѣня своето мнение по отношение общината Шарвий. Мисля, че той каза, че е съгласенъ общината Шарвий да си остане въ Шуменска околия.

Министъръ И. Русевъ: Шарвий и Ясенково.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Азъ не ще пледирамъ общината Шарвий да отиде къмъ Новопазарска околия, тъй както Вие, г. министре, сега държите, щото общината Шарвий да отиде къмъ Шуменска околия. Обаче щомъ тъй се постави въпросътъ, азъ поддържамъ мнението на нашия колега г. Грую Тодоровъ, щото поне дветъ села отъ Шарвийската община, Шумну-Бохчаларъ и Силистра-Бохчаларъ, да се отдѣлятъ отъ тази община. Тѣзи две села не могатъ повече да стоятъ въ Шарвийска община, тѣ не могатъ да иматъ нищо общо съ нея и съ Шуменъ.

Министъръ И. Русевъ: Г. Беровъ! Да се отдѣлятъ села отъ една съставна община, това е работа на указъ, а не на законъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Въ Вашия законопроектъ има съставни общини, отъ които отдѣляте села. Достатъчно е да сменатъ, че отъ Шуменска околия именно общината Бндже ги дѣлите на две, като селата Текеръ и Ова-Суютлу ги отдѣляте и ги придавате къмъ нова община.

Министъръ И. Русевъ: Защото отиватъ въ друга околия.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Какъ въ друга околия?

Министъръ И. Русевъ: Въ Новопазарска околия.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Сжщото може да стане и съ тѣзи две села отъ Шарвийската община, тъй както дветъ села, Текеръ и Ова-Суютлу, отъ общината Бндже ги прехвърляте въ Новопазарска околия, като ги присъединявате къмъ общината Абоа (Плешковъ), както правите и съ селото Довруклу, което откъсвате отъ Казлъ-Каянската община, която оставяте въ Шуменска околия, и го присъединявате къмъ общината Бойвода, която остава къмъ Новопазарска околия. Виждате, че не се касае за прехвърляне на села отъ една община въ друга чрезъ указъ, а това става чрезъ самия законопроектъ. Заради това именно и азъ казвамъ, поради сжщитъ съображения селата Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ, като непосредствено съседни до общината Махмузлий, да се присъединятъ къмъ тази община и да образуватъ една община, която община има гара на дековинната желѣзопътна линия Нови-Пазаръ — Махмузлий и която е свързана съ едно шосе, което следъ 1—2 години ще бжде свършено до самото с. Махмузлий, и чрезъ едно второ паралелно шосе, на изтокъ отъ желѣзопътната линия, съ Нови-Пазаръ. По тѣзи съображения тѣзи две села не могатъ да останатъ въ Шарвийската община, която е много далечъ, а заедно съ туй тѣ не могатъ да останатъ и въ Шуменската околия. Тѣ не могатъ да отидатъ къмъ Шуменската околия, защото най-важното съображение — ваше, а не мое — че Шарвийската община трѣбва да се присъедини къмъ Шуменската околия, че тази община е свързана съ шосе съ гр. Шуменъ — не се отнася до тѣзи две села Шумну-Бохчаларъ и Силистра-Бохчаларъ, тъй като тѣ се намиратъ на повече отъ 10 километра отъ това шосе. Азъ мога да ви увѣря, че ако не съществувае това шосе, църквата Шарвийска община и селото Шарвий не биха имали нищо общо съ гр. Шуменъ и следователно никога не биха могли да останатъ въ Шуменска околия. Мога да подчертая, че църквата община е напълно въ връзка съ Нови-Пазаръ и гара Каспичанъ. При все това, предпо-

лагайки, че Вие имате специални свои съображения Шарвийската община да остане въ Шуменска околия, азъ настоявамъ и поддържамъ мнението на народния представител г. Грую Тодоровъ, селата Шумну-Бохчаларъ и Силистра-Бохчаларъ да се присъединятъ къмъ общината Махмузлий, въ района на която влизатъ и да останатъ къмъ Новопазарска околия.

Тѣй че въ чл. 4, т. 6 следъ думата „Шарвий“ да се каже: „безъ селата Шумну-Бохчаларъ и Силистра-Бохчаларъ, които се присъединяватъ къмъ общината Махмузлий“.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Петко Палиевъ.

П. Палиевъ (д. ст): Г. г. народни представители! Азъ взехъ думата за да манифестирамъ моето пълно съгласие съ мнението на другитъ депутати, избрани отъ Шуменска околия, може би явление много рѣдко въ нашия политически животъ. Но сега, за моментъ, изглежда, че ще бждемъ съгласни. Въпросътъ е само на редакция.

Г. г. народни представители! Вѣрвайте, съображенията, които се изказаха отъ нашитъ колеги отъ Шуменска околия, сж прави и тѣ отговарятъ на желанието на населението въ този край. Тѣзи две села не желаятъ да отидатъ къмъ Кеманларската околия. Въпросътъ, както казахъ, е на редакция. Г. Беровъ! Той може да се сложи чисто и просто така: общинитъ Ясенково и Шарвий се очертаватъ отъ тѣзи общини, които отиватъ къмъ Кеманларската околия, а когато дойдемъ на чл. 5, тамъ ще наредимъ щото селата Шумну-Бохчаларъ и Силистра-Бохчаларъ да минатъ къмъ Новопазарска околия, като се присъединятъ къмъ общината Махмузлий, която община се отдѣля отъ Шуменска околия и се прехвърля въ Новопазарска околия. Та, моето предложение е сега тукъ да се каже само това, че въ точка 6 отъ чл. 4 общинитъ Шарвий и Ясенково се заличаватъ.

Министъръ И. Русевъ: Съгласенъ съмъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): И азъ съмъ съгласенъ.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Вие, г. докладчикъ?

Докладчикъ В. Начевъ (д. ст): Съгласенъ съмъ.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Андрей Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. ст): Азъ искамъ да изясня единъ принципъ въпросъ, но който излиза, че туй нѣма еднакво схващане. Той е: сега, когато опредѣляме околнитъ, дали сме въ правото да опредѣляме и откъсването на села отъ една община, като ги прехвърляме въ друга община? Излиза, че не само сме въ правото, но ако известни села, които смѣтаме, че трѣбва да минатъ отъ една околия въ друга, трѣбва да бждатъ взети отъ една община и присъединени къмъ друга, като че ли само сега можемъ да направимъ това — после не ще може да се направи. Само това изяснявамъ. Разбира се, азъ съмъ съгласенъ съ предложенното на г. Палиевъ.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Палиевъ! Какво предлагате?

Министъръ И. Русевъ: Когато дойде чл. 5.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има предложение по буква а, точка първа на чл. 4, да се заличатъ общинитъ Кара-Арнаутъ и Голѣма-Ада.

Докладчикъ В. Начевъ (д. ст): Съгласенъ съмъ.

Председателствуващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Болшинство, Събраието приема.

Има предложение отъ г. Грую Тодоровъ по буква б, точка първа отъ чл. 4, следъ общината Шарвий да се прибави: „безъ селата Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ“.

Министъръ И. Русевъ: Г. Тодоровъ! Това ще стане въ чл. 5.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Тогава, споредъ това предложение, въ буква б, точка първа на чл. 4 ще трѣбва да се заличатъ общинитѣ Ясенково и Шарвий.
Който приематъ предложението въ буква б, точка първа на чл. 4 да се заличатъ общинитѣ Ясенково и Шарвий, съ което е съгласенъ и г. докладчикътъ, моля, да вдигнатъ рако. Волниството, Събранieto приема.

Докладчикъ В. Начевъ (д. ст): (Чете)

Чл. 5. Отъ Шуменска околия се образува нова околия — Новопазарска, съ седалище гр. Нови-Пазаръ, въ която влизатъ общинитѣ:

Плнсковъ, Бешъ-тепе, Войвода, Гьочери, Яйла, Писарево, Гюллеръ, Дживенъ, Енево, Кайка, Каспичанъ, Косовча, Марковча, Махмузлий, Могила, Мурадларъ, гр. Нови-Пазаръ, Намукчий, Сенебиръ, Хърсово, Чанакчий и селата: Текеръ, Суютло и Довруклу, като първитѣ две се присъединяватъ къмъ община Плнсковъ, а последното къмъ община Войвода.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата на редниятъ представителъ г. Тодоръ Димитровъ.

Т. Димитровъ (с. д): Г. г. народни представители! Взехъ думата да защита интереситѣ на населението отъ дветѣ общини — Марковча и Косовча — а паралелно съ туй и на други две общини — Шарвий и Къзълъ-Кая. Селата Марковча и Косовча сж две общини, които се намиратъ въ източния край на Шуменската околия, граничащи съ землицата на Провадийската околия. Тѣ се намиратъ на едно плато; между платото и Нови-Пазаръ е дефилето, по което минава желѣзнопътната линия и което вие познавате. Селянитѣ отъ тѣзи общини почти никога не отиватъ въ Нови-Пазаръ, освенъ когато иматъ дѣла при мировия съдия или пъкъ трѣбва да смѣнятъ записи въ Земледѣлската банка. Въ всички други случаи, обаче, когато тѣ дирятъ своята прехрана, когато пращатъ децата си на училище и пр., тѣ сж свързани всѣкидневно съ гр. Шуменъ. Може да се направи едно възразение: разстоянието отъ Марковча и Косовча до Нови-Пазаръ е 20 км., а разстоянието отъ Марковча и Косовча до Шуменъ е 27 км. за едното и 26½ км. за другото село. Обаче недейте забравя, че населението на Косовчата и Марковча, които села сж на 5—6 км. до желѣзнопътната линия, много лесно може да отиде съ желѣзницата въ Шуменъ. Тѣзи две села, кждето съмъ живѣлъ 15 години, съ смѣлостъ мога да заявя, никога не ги е привличалъ Нови-Пазаръ като центъръ. Всички селяни, безъ изключение, винаги сж изказвали желание да бждатъ къмъ гр. Шуменъ. И ако днесъ ние нѣмаме отъ тѣхна страна протести или пъкъ едно официално изразено желание отъ страна на общинскитѣ имъ съвети, това се дължи чисто и просто на едно опущение, защото тѣ сж си мислили, понеже въ миналото, преди 20 години, когато сществувае Новопазарската околия, сж влизали въ тази околия, то и сега, когато се възобновява околията, нѣматъ право да искатъ прехвърляне. Обаче, ако се направи единъ сондажъ, тиквѣто азъ съмъ правилъ, ще се убеди и министерството, ще се убеди и всѣки единъ, че нѣма да се намѣри и 2% отъ населението, което би се съгласило да отиде къмъ Нови-Пазаръ. Въ замѣна на това, за да не се намалѣва районътъ на Новопазарската околия, за да остане Нови-Пазаръ като стопански центъръ жизнеспособенъ, ще трѣбва да се придадатъ общината Шарвий и общината Къзълъ-Кая, състояща се отъ три села. Желанието на селата отъ общината Къзълъ-Кая е било винаги да се присъединятъ къмъ Новопазарска околия. Това тѣхно желание е манифестирано не веднажъ. Тѣ никога не сж желали да бждатъ раздѣлани така, както ги раздѣсва сега законопроектътъ: с. Довруклу да отиде къмъ общината Войвода въ Новопазарска околия, а другитѣ две къмъ Шуменъ. Азъ мисля, че пѣлата община Къзълъ-Кая и общината Шарвий ще трѣбва да минатъ къмъ Новопазарската околия. По такъвъ начинъ, като се откашатъ общинитѣ Марковча и Косовча отъ Нови-Пазаръ, които сж връзватъ като линиѣ между Провадия и Шуменъ, да минатъ къмъ Шуменската околия, а къмъ Новопазарската се придадатъ Шарвийската и Къзълкашката общини отъ Шуменска околия, азъ мисля, че интереситѣ и на Шуменската, и на Новопазарската околии ще бждатъ напълно залазани. Азъ моля г. министра да се съгласи съ това предложение.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Какво предлагате?

Т. Димитровъ (с. д): Азъ предлагамъ отъ Новопазарската околия да се отдѣлятъ общинитѣ Марковча и Косовча, като се присъединятъ къмъ Шуменската околия, а общинитѣ Шарвий и Къзълъ-Кая отъ Шуменската околия се придадатъ къмъ Новопазарската околия.

Докладчикъ В. Начевъ (д. ст): Съгласенъ съмъ Марковча и Косовча, да се отдѣлятъ отъ Новопазарската околия, но безъ да се придаватъ къмъ нея други общини.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г. г. народни представители! Общинитѣ Марковча и Косовча могатъ да се откашатъ отъ Нови-Пазаръ и да отидатъ къмъ Шуменъ по мотивитѣ, които г. Димитровъ изтъгна и съ които азъ съмъ съгласенъ. Къмъ Новопазарската околия ще се придадатъ общинитѣ Шарвий и Ясенково, които се откашватъ отъ Шуменската околия. Новопазарската околия нѣма да стане по-малка — тя има около 60 хиляди души жители.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата на редниятъ представителъ г. д-ръ Добри Беровъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Г. г. народни представители! Азъ съмъ изненаданъ отъ това, че г. министърътъ тѣй бързо се съгласи съ предложението, което колегата Димитровъ прави за присъединяването на селата Марковча и Косовча къмъ Шуменската околия, толкова повече, че това се иска безъ никакво основание. Всичко говори въ полза на това, че тѣзи две общини трѣбва да останатъ къмъ Нови-Пазаръ, но не и къмъ Шуменъ. Защо? Защото тѣзи две села се намиратъ на около 10—12 км. по-далечъ отъ Шуменъ, отколкото отъ Нови-Пазаръ.

Т. Димитровъ (с. д): Само 6 км.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Тѣзи две села иматъ на желѣзнопътната линия спирка Косовча, която се намира между гара Каспичанъ и гара Невша и която е на 3 км. по шосето между тѣзи две села. Освенъ това, тѣзи две села не само преди, но и следъ закриването на Новопазарската околия, се числятъ къмъ Новопазарския съдебенъ, административенъ, санитарно-ветеринаренъ, банковъ и пр. райони. Тѣзи две села въ никой случай не сж били отдѣлени отъ Нови-Пазаръ; всичкитѣ имъ икономически сношения сж съ Нови-Пазаръ, а не съ Шуменъ; въ Шуменъ отиватъ само въ рѣдки случаи, но земледѣлскитѣ си произведения тѣ продаватъ въ Нови-Пазаръ, Каспичанъ или Невша. Икономически сношения съ Шуменъ тѣ нѣматъ. Така че тѣ не могатъ да бждатъ присъединени къмъ Шуменската околия.

Но, г. г. народни представители, азъ виждамъ, че започва да се прави пазарлъкъ за прехвърляне на едни села къмъ една околия за смѣтка на други. Такова едно прехвърляне трѣбва да става, споредъ мене, само тогава, когато има основание за едното и за другото. Вѣрно е, Къзълкашката община има основания да бжде къмъ Нови-Пазаръ, но тя не може да се придаде затова, че отъ Нови-Пазаръ се отниматъ селата Марковча и Косовча или затова, че се придаватъ две незначителни села — Шумну-Бохчаларъ и Силистра-Бохчаларъ — къмъ Новопазарската околия. Присъединяването на тѣзи две села къмъ Новопазарската околия става чрезъ общината Махмузлий, защото тѣ не могатъ да бждатъ въ Шарвийската община, понеже тѣ сж далечъ отъ това село.

Азъ съмъ, следователно, противъ предложението на г. Димитровъ и моля г. министра да се откаже отъ съгласието си за прехвърлянето на тѣзи две села къмъ Шуменската околия, защото тогава Нови-Пазаръ ще остане накрая на околията и последнитѣ села ще бждатъ Могила, гара Каспичанъ и с. Каспичанъ, които сж на 5—6 км. далечъ отъ града. Поради удобнитѣ съобщения, които иматъ тѣзи две села съ Нови-Пазаръ, гара Невша и гара Каспичанъ и спирка Косовча, поради това, че и комисията е решила тѣзи две села да останатъ въ Новопазарска околия и никой членъ отъ комисията не е изказвалъ мнение противъ това, азъ настоявамъ да си останатъ така, както сж вписани въ законопроектъ, т. е. да останатъ присъединени къмъ Новопазарската административна околия.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата на редниятъ представителъ г. Христо Миреки.

Х. Мирски (д): Азъ пѣхъ да кажа това, което каза г. Беровъ. Познавамъ много добре тѣзи села, Марковча и Косовча, зная тѣхното разположение, зная къде е тѣхниятъ икономически, сѣдебенъ, сачитаренъ центъръ и пр. Всичко това, както и казаното отъ г. Беровъ, ме навежда на мисълта и азъ да моля, г. г. народни представители — не съемъ отъ тази околия — да възприемемъ туй, което е въ самия законопроектъ. Съображенията, които се изтъкнаха отъ г. Димитровъ, не ги намирамъ за основателни, защото не отговарятъ на истината.

Т. Димитровъ (с. д): Самата истина казвамъ. Не познаватъ положението. Азъ съмъ живѣлъ тамъ 20 години и това, което казахъ, е вѣрното.

Г. Тодоровъ (з): Отъ Косовча и Марковча трѣбва да се мине презъ Нови-Пазаръ, за да се отиде въ Шуменъ. Кажете ми, г. Димитровъ, не минаватъ ли презъ Каспичанъ?

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Мушановъ.

Н. Мушановъ (д): Г. г. народни представители! Азъ не знамъ какво е положението на тѣзи села. Вземъ думата да кажа, че не може да се законодателствува по такъвъ начинъ при административното дѣлене. Този законопроектъ се дебатира по принципъ и се намѣри за добре да се възстановятъ нѣкои отъ старитѣ околии. И рѣзень за това, да станатъ измѣнения въ нѣкои околии, намирамъ въ изтъкнатия аргументъ отъ стратегическо естество — измѣненето на нашитѣ граници отъ последнитѣ войни и договори. Прие се, обаче, сега да се разисква и размѣстването на села отъ една околия въ друга, и затова приществуваме на сѣщи, каквито виждаме въ този моментъ. Уважаемиятъ г. Димитровъ казва, че дветѣ села сѣ на 20 км. до Шуменъ; другъ казва, че за да се отиде отъ тѣхъ до Шуменъ, трѣбва да се мине презъ Нови-Пазаръ, а г. Димитровъ казва, че това не е вѣрно. Естествено, ние, които не знаемъ фактическото положение, можемъ да бъдемъ заблудени. Най-добре знаятъ тази работа министърътъ и комисията, които сѣ изработили законопроекта. Тѣ сѣ нареждали селата, като сѣ имали предъ видъ близостта на тѣзи села къмъ центроветѣ, икономическитѣ и стопанскитѣ връзки на тѣзи села съ центроветѣ, и само следъ подробни изучавания на всичко това сѣ наредили новото административно дѣлене.

Азъ съмъ наклоненъ винаги въ такива случаи да вѣрвамъ повече на законопроекта, защото смѣтамъ, че се е имало предъ видъ и съгласието на селата, къде искатъ да отидатъ, отколкото на случайнитѣ измѣнения, които се искатъ да станатъ тукъ, въ Народното събрание.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Комисията е решила, следъ като е проучила всичко.

Н. Мушановъ (д): Работата е тъкмо тамъ, че ако стане въпросъ на пазарлъкъ, всѣки народенъ представителъ спередъ своитѣ частни съображения ще стане прѣмѣстване на известна община отъ една околия въ друга, а тѣй ние ще направимъ грѣшка. Ето защо, въ такива случаи азъ винаги гласувамъ за предложението на комисията и за проекта на г. министра.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: По чл. 5 има направено предложение отъ народния представителъ г. Тодоръ Димитровъ. То гласи: въ чл. 5 да се заличатъ общинитѣ Марковча и Косовча и вмѣсто тѣхъ да се впишатъ общинитѣ Казлъ-Кая и Шарвий.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Съгласенъ съмъ общинитѣ Марковча и Косовча да се заличатъ, но да не се впишатъ Казлъ-Кая и Шарвий.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Г. докладчикътъ ще трѣбва да реагира най-много, защото този въпросъ не се е разгледалъ въ комисията. Това предложение не може да се гласува. Г. докладчикътъ трѣбва да се мотивира, защо промѣня становището на комисията.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ поправката, предложена отъ г. Тодоръ Димитровъ, въ чл. 5 да се заличатъ общинитѣ Косовча и Марковча и да се впишатъ общинитѣ Казлъ-Кая и Шарвий, моля, да вдигнатъ рѣка.

Х. Мирски (д): Да се гласува поотдѣлно.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Тогава ще гласуваме отдѣлно за всѣка община.

Които сѣ съгласни въ чл. 5 да се заличи общината Косовча, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Които сѣ съгласни въ чл. 5 да се заличи общината Марковча, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Има предложение, въ чл. 5, въ новата Новопазарска околия да се впишатъ общинитѣ Шарвий и Къзлъ-Кая.

К. Славовъ (с. д): И тукъ гласувайте поотдѣлно. Има депутати, които ще гласуватъ Шарвий да мине къмъ Нови-Пазаръ, а Къзлъ-Кая да си остане къмъ Шуменъ.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Не съмъ съгласенъ съ това предложение. Съгласенъ съмъ с. с. Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ да се откъснатъ отъ общината Шарвий и да минатъ къмъ общината Махмузлий.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Грую Тодоровъ предлага с. с. Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ отъ Шарвийската община да минатъ къмъ общината Махмузли. Така ли?

Г. Тодоровъ (з): Така.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ предложението на г. Грую Тодоровъ въ Новопазарската околия да се впишатъ селата Силистра-Бохчаларъ и Шумну-Бохчаларъ отъ общината Шарвий . . .

А. Липчевъ (д. сг): И да се присъединятъ къмъ Махмузлийската община.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: . . . и да се присъединятъ къмъ Махмузлийската община, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Има предложение отъ г. Тодоръ Димитровъ общинитѣ Къзлъ-Кая и Шарвий да минатъ къмъ Новопазарската околия. Съ това предложение г. докладчикътъ не е съгласенъ. Които приематъ предложението на г. Тодоръ Димитровъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Добри Беровъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Г. г. народни представители! Въ комисията, когато се добавираше за Новопазарската околия, се повдигна въпросъ . . .

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: То се гласува вече, г. Беровъ. Направете си предложението.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Цѣлниятъ членъ не е гласуванъ; гласува се само за селата Косовча и Марковча.

Касае сѣ, г-да, за селата Текеръ, Суютлю и Довруклу. Въ този членъ на законопроекта се казва, че гървитѣ две села, Текеръ и Суютлю, се присъединяватъ къмъ общината Писковъ, а селото Довруклу — къмъ общината Войвода. Това не е право.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Какво предлагате, г. Беровъ?

Д-ръ Д. Беровъ (д): Предлагамъ тѣзи три села: Текеръ, Суютлю и Довруклу да образуватъ една община съ центъръ с. Суютлю, точното име на което е Ова-Суютлю. Ще обясня сега, защо искамъ тѣзи три села да образуватъ една община съ центъръ Ова-Суютлю.

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Това ли Ви е предложението?

Д-ръ Д. Беровъ (д): Да. — Г. г. народни представители . . .

Председателстваващъ д-ръ Б. Вазовъ: Ясно е. (Смѣхъ)

Д-ръ Д. Беровъ (д): Азъ трѣбва да обясня, трѣбва да мотивирамъ предложението си, защото този въпросъ се дебатира въ комисията . . .

Докладчикъ В. Начевъ (д. ср): Цѣлъ частъ и не се прие Вашето предложение.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Този въпросъ не е внесенъ тукъ така, както се разреши въ комисията — той остана висящъ. И затова азъ имамъ правото, дълженъ съмъ да повдигна този въпросъ и тукъ при разглеждането на законопроекта на второ четене.

Ц. Бръшляновъ (д. ср): Азъ съмъ председателъ на комисията и зная, че въпросътъ е внесенъ тукъ така, както се реши въ комисията. Вашето мнение не се прие тамъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Въ комисията се каза, че после ще се види какво ще стане съ тия села.

Г. г. народни представители! Селата Текеръ и Суютлю се отцепватъ по законопроекта отъ съставната община Ендже, която остава само съ три села въ Шуменска околия, и се присъединяватъ къмъ общината Плисковъ въ Новопазарска околия, а с. Довруклу се отцепва отъ общината Къзълъ-Кая, която отива въ Шуменска околия, като се присъединява къмъ общината Войвода, която се прехвърля въ Новопазарска околия.

Това не трѣбва да стане така. Азъ имамъ на разположение тукъ единъ протоколъ на общинския съветъ на с. Абоба (Плисковъ), подписанъ отъ 8—9 души общински съветници, въ който тѣ заявяватъ: по никакъвъ начинъ ние не можемъ да се съгласимъ, щото тѣзи две турски села, Текеръ и Суютлю, да се присъединятъ къмъ нашата българска община и съ това да се попречи на нейното развитие; ние нито имаме средства да поддържаме тѣзи села, нито можемъ по други съображения да се съгласимъ тѣ да влѣзатъ въ нашата община. Споредъ законопроекта, с. Довруклу, както казахъ, се присъединява къмъ общината Войвода, обаче това село не желае да отиде тамъ и предпочита да остане въ новата съставна община, която азъ предлагамъ да се образува, тъй като то естоп на 10 км. отъ общината Войвода. Понеже общината Абоба (Плисковъ) не иска да се присъединятъ къмъ нея тѣзи две села Текеръ и Суютлю, ние не можете да ги присъедините къмъ тая община безъ нейно съгласие.

Его защо, азъ предлагамъ тѣзи три села — Текеръ, Суютлю и Довруклу — да образуватъ една община съ центъръ с. Суютлю. Ако искате, мога да ви представя и самия протоколъ на общината Абоба (Плисковъ).

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Андрея Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. ср): Г. г. народни представители! Предложението на г. д-ръ Беровъ се състои въ това, селата Текеръ, Суютлю и Довруклу, които по законопроекта се откъсватъ отъ едни общини и минаватъ въ други общини въ новообразуваната Новопазарска околия, да образуватъ отделна община. Тоя въпросъ, тъй както е сложенъ, нѣма защо да го решаваме ние. Еднажъ решено тѣзи села да отидатъ въ Новопазарска околия, нѣма значение къмъ кой община ще ги присъединимъ. Отпосле по обикновения редъ, съ указъ, министерътъ ще си нареди работата съгласно интереситъ, които впоследствие по-специално ще се проучатъ.

Ц. Бръшляновъ (д. ср): Точно това бѣше и мнението на комисията.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Петко Палиевъ.

П. Палиевъ (д. ср): Г. г. народни представители! Г. Беровъ повдигна този въпросъ и въ комисията и неговото предложение тамъ пропадна. Присъединяването на селата Текеръ и Суютлю къмъ общината Плисковъ, къмъ историческото село Абоба, не е случайно. Ние желаемъ отъ с. Абоба, което има историческо значение, да създадемъ единъ по-силенъ стопанскъ центъръ, да го направимъ поголѣма община. По тѣзи съображения тѣзи два села, Текеръ и Суютлю, се присъединиха къмъ общината Плисковъ. Най-после, както каза и г. Ляпчевъ, ако тѣ сж неподлни отъ това, че се присъединяватъ къмъ общината Плисковъ, ще направятъ своето възражение и чрезъ указъ работата ще се уреди.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има предложение отъ г. д-ръ Добри Беровъ следъ думитъ „селата Те-

керъ, Суютлю и Довруклу“ да се каже „образуватъ отделна община съ центъръ с. Суютлю“.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Ако г. министерътъ поеме ангажментъ, че ще се заинтересува по този въпросъ, азъ ще оттегля предложението си.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ предложението на г. д-ръ Добри Беровъ, моля, да вдигнатъ рѣка . . .

Докладчикъ В. Начевъ (д. ср): Тоя въпросъ се разглежда въ комисията, г. Беровъ.

Д-ръ Д. Беровъ (д): Добре, оттеглямъ предложението си.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Четвъртъ часъ вече занимаватъ Народното събрание.

Които приематъ чл. 5 съ гласуваната поправка, предложена отъ г. Грую Тодоровъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ В. Начевъ (д. ср): (Чете)

„Чл. 6. Отъ Бургазката селска околия се образува нова околия — Карабунарска, съ седалище с. Карабунаръ, въ която влизатъ общинитъ:

а) отъ Бургазката селска околия: Кара-бунаръ, Дюлаво, Бей-махле, Курудере, Орханиккой, Шабанкѣра, Кирилъ, Драка, Дервентъ-дере, Бикожъ-бунаръ, Копадина, Сливого, Тагарккой, Факия, Казаклисе, Мадлешъ, Долно-Алмалий, Кеджа-бужъ, Българско-Алаюнжъ, Кръкчалъ.“

Д-ръ Й. Фаденхехтъ (д. ср): Да се махне буква а, по-пече въ члена нѣма буква б.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Симеоновъ.

И. Симеоновъ (д): Г. г. народни представители! Карабунарската околия се създаде по едно недоразумение.

И. Тодоровъ (д. ср) и други: Хайде-де!

И. Симеоновъ (д): Да, да. Г. министерътъ на вътрешнитъ работи, намирайки се между чукъ и наковалнята, между Гълъбово и Търново-Сейменъ, вследствие на това, че приятелитъ му отъ болшинството сж раздѣлени на два лагера — единитъ искатъ Търновосейменската околия да отиде къмъ Хасковския окръгъ, другитъ искатъ да отиде къмъ Старозагорския окръгъ — г. министерътъ на вътрешнитъ работи, казвамъ, намирайки се въ това положение, е казалъ въ последното заседание на комисията . . . (Възражения отъ сговориститъ) Не се възмущавайте. Азъ говоря това, което зная. Като вземете думата, ще ми въразите. Отначало вие поддържахте да се възстанови Търновосейменската околия и впоследствие се отказате. (Възражения отъ сговориститъ) Азъ говоря онова, което вие ми казахте. Азъ съмъ билъ самъ въ едно отъ заседанията на комисията.

Комисията, въ присъствието само на 6 души, е решила съ 4 противъ 2 гласа да се създаде тази нова Карабунарска околия.

Ц. Бръшляновъ (д. ср): Не е вѣрно. Тя бѣше предвидена и въ проекта на г. министра.

И. Симеоновъ (д): Моля Ви се, г. Бръшляновъ, недейте ме прежсва. Азъ поне не предизвикахъ никого. После ще ме опровергаете.

Ц. Бръшляновъ (д. ср): И въ проекта на г. министра бѣше предвидена Карабунарската околия.

И. Симеоновъ (д): Азъ зная, че г. министерътъ на вътрешнитъ работи въ последното заседание на комисията се е отказалъ отъ Карабунарската околия — . . .

Ц. Бръшляновъ (д. ср): Това е друго.

И. Симеоновъ (д): Това е фактъ неоспоримъ — . . . че той е възприелъ да се възстанови закритата въ 1901 г. Търновосейменска околия и че когато е станало въпросъ тя да отиде къмъ Хасковския окръгъ, тогава г. ми-

нистерът е повдигнал наново въпроса за образуването на Карабунарската околия, макар и да е заявил, че се отказва сега засега от Карабунарската околия, че в есенната сесия, когато има кредит, ще се открие и тя. Азъ знаа това от депутати, които сж присъствували въ комисията. Ако тѣ сж ме заблудили то е друго, но азъ не вѣрвамъ да сж ме заблудили.

Г. г. народни представители! Кара-Бунаръ като сѣдалище на околия действително е центъръ, както заявяватъ бургазкитѣ народни представители, обаче за създаването на Карабунарската околия е потребенъ по-голямъ кредитъ. Отколкото за възстановяването на околията въ Търново-Сейменъ, въ който градъ има здания най-сгодни, най-удобни за всички учреждения. Тѣ и сега се помѣщаватъ — и Земледѣлска банка, и полицейски участъкъ и училища, всичко, сж изключенне само на едно околийско управление. Но и за него има помѣщение още отъ преди години, защото такова е имало редъ години, даже въ турско време.

Ето защо, г. г. народни представители, азъ бихъ молилъ г. министърътъ на вътрешнитѣ работи да се съгласи или, по-право, да държи на онова своѣ решение, на онова свое мнение, което е ималъ въ последното заседание на комисията — вмѣсто да се създава нова Карабунарска околия, да се възстанови засега Търновосейменската околия, като се приеме следната редакция: (Чете) „Къмъ Старозагорския окръгъ се възстановява бившата Търновосейменска околия съ сѣдалище Търново-Сейменъ, състояща се отъ селата:

1) отъ досегашната Хасковска околия: Златина, Райново, Бродъ, Голѣмо-Асеново, Малко-Асеново, Радицево, Мариново;

2) отъ Харманлийска околия: Търново-Сейменъ, Йорданово, Златенъ-долъ, Долно-Бѣлево, Троянъ, Свирково, Дръново, Навъсенъ, Калугерово, Лесичево, Обручище, Розовъ-кладенецъ, Мждрецъ, Медникарово, Стражари, Владимирово; . . .

Нѣной отъ сговориститѣ: Не останаха села въ Харманлийската околия.

И. Симеоновъ (д): . . . „3) отъ Старозагорска околия: Бащино, Левски, Столѣтово, Мусачево, Гълъбово, Сладкъ-кладенецъ, Трояново, Априлово, Рисиманово, Великово, Раздѣлна, Вѣнецъ, Клементиново, Опанъ, Тракия, Константиневецъ, Бѣли-орѣгъ, Българени;

4) отъ Чирпанска околия: Бѣль-изворъ“.

Това сж селата на старата, закритата Търновосейменска околия. Това е било и мнението на г. министра на вътрешнитѣ работи въ продължение на месеци. То е мнение и сега на г. докладчикътъ, то е мнение и на редица депутати. Но понеже г. министърътъ на вътрешнитѣ работи казва сега не, и болшинството, безъ съмнение, ще каже не.

И. Тодоровъ (д. ст.) и други: Браво!

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Симеоновъ! Права Ви бележка задето оскърбявате Събранието.

И. Симеоновъ (д): Азъ искамъ извинение, ако съмъ оскърбилъ нѣкого.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Тукъ има свободна хора, които гласуватъ по съвестъ, а не защото министърътъ искалъ това или онова.

И. Симеоновъ (д): Изключете ме тогава.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Нѣма да Ви изключимъ. Права Ви бележка.

Има думата народниятъ представител г. Андрей Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. ст.): Г. г. народни представители! Взеохъ думата най-напредъ, за да направя една много дребна поправка, понеже г. Мирски откътветува!

Д-ръ Й. Фаденхехтъ (д. ст.): Тя е направена.

А. Ляпчевъ (д. ст.): Добре е сторено, че е направена. По предложението на г. Симеоновъ. Преди всичко, съсемъ е неумѣстно да се слага въпросътъ тѣй: вмѣсто Карабунарската околия, която да бѣде къмъ Бургазъ, да се възстанови Търновосейменската околия, която да бѣде къмъ Стара-Загора. Можеше да се направи предложение да се възстанови Търновосейменската околия, която да

бѣде къмъ Стара-Загора. Можеше да се направи предложение да се възстанови Търновосейменската околия и да бѣде къмъ Стара-Загора — това е понятно — но защо да не се открие Карабунарска околия? Само защото не е предвидена въ бюджета ли?

И. Симеоновъ (д): Да.

А. Ляпчевъ (д. ст.): Това не е резонно. Тѣй че, така сложено предложението, само по себе си се омаловажава. Иначе много отъ г. г. народнитѣ представители биха искали, биха поддържали да се възстанови Търновосейменската околия.

И. Симеоновъ (д): Вие сте ме учили да гледамъ най-много бюджета, а сега се отричате. (Смѣхъ)

А. Ляпчевъ (д. ст.): То е другъ въпросъ. — Ще му дойде времето, а може-би и сега, ако се съгласи Народното събрание, да се възстанови и закритата Търновосейменска околия, но сега се занимаваме съ създадената по законопроекта нова Карабунарска околия.

Открива се Карабунарска околия, г-да, по ония сериозни съображения, които изтъкна тукъ г. Мушановъ, а именно стратегически. Ето защо, преди да се иска нейното откриване, трѣбва да се докаже, че тия съображения сж неоснователни. Азъ, обаче, твърдя, че тѣ, напротивъ, сж вѣрки. И ако искате да знаете, ако има нѣкакво оправдание за внасянето на този законопроектъ, съ който се създаватъ нѣколко нови околии, то е именно създаването на околии по границата, било ромѣнската, било турската; всички останали измѣнения въ сегашното административно дѣление сж отъ второстепенно значение. Тѣй че, да се игнориратъ съображенията, които преди всичко сж наложили внасянето на този законопроектъ, за да се създаде една или друга околия, е, най-малко, неумовно, ще кажа азъ, г. Симеоновъ.

И. Симеоновъ (д. ст.): Направете предложението, като председател на парламентарната група на Сговора, да се откриятъ и дветѣ околии. Вие сте силни, направете го.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Илия Тодоровъ.

И. Тодоровъ (д. ст.): Г. г. народни представители! Азъ мисля, че въ чл. 6, по силата на който се създава новата Карабунарска околия, трѣбва да стане едно измѣнение, съ което да се подчертае, че освенъ Карабунарска околия, се създаватъ отдѣлно Бургазка селска и Бургазка градска околии. За това, струва ми се, е станало дума и въ комисията при Министерството на вътрешнитѣ работи, която изработи първия проектъ, и въ самата парламентарна комисия по същото министерство, и смѣтамъ, че г. министърътъ на вътрешнитѣ работи има готова съответната редакция, която ще предложи на Камарата.

Да отговоря и на г. Симеоновъ. Той казва, че Карабунарската околия се създава по едно недоразумение. Нека ми прости г. Симеоновъ, но мене ми се струва, че по едно недоразумение той взе думата, за да защити каузата на Търновосейменската околия. Азъ присъствувахъ въ онова заседание на комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи, въ което се разискваше въпросътъ за възстановяването на Търновосейменската околия. Вѣрно е, че имаше депутати, които искаха да свържатъ въпроса за Карабунарската околия съ въпроса за възстановяването на Търновосейменската околия, но вѣрно е така също, че по този споръ, който бѣше споръ между Стара-Загора и Хасково, г. министърътъ на вътрешнитѣ работи остана докрай неутраленъ и комисията свършено свободно, безъ г. министра на вътрешнитѣ работи да вземе страна въ този споръ, реши съ четири гласа противъ два, да остане Карабунарската околия.

Не сте правъ, г. Симеоновъ, като твърдите, че Карабунарската околия се създаде за смѣтка на Търновосейменската околия. Вие ще видите, че въ първоначалния проектъ за административното дѣление, внесенъ отъ г. министра на вътрешнитѣ работи, не фигурира Търновосейменската околия, тя не фигурира така също и въ доклада на комисията. Едвамъ сега тукъ въ чл. 6, чл. 7 и чл. 8, вие повдигате въпросъ за Търновосейменската околия.

Ето защо, мене ми се чини, че всички тия съображения на г. Симеоновъ сж неумѣстни и моля Камарата да се съгласи, по причини понятни, по причини известни на всички, за които направиха алузия г. Ляпчевъ и г. Мушановъ, да се открие Карабунарската околия.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Г-да! Има предложение отъ г. Симеоновъ, което той ви прочете и съ което г. докладчикътъ не е съгласенъ.

И. Симеоновъ (д): Г. председателю! Не ще бжде вля да се прочете още веднажъ моето предложение. Може-би г. докладчикътъ да каже нѣщо по него.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Истината е туй, което каза г. Илия Тодоровъ.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представителъ г. Александъръ Додовъ.

А. Додовъ (д. сг): Азъ съжалявамъ, г. Симеоновъ, че Вие ме изпреварихте и поставихте една кауза, която можеше да се защити малко по-добре, на малко партизански начала, за да могатъ хората, които искрено искатъ да поддържатъ откриването на Търновосейменската околия, да се разочароватъ.

Въ всѣки случай азъ станахъ да изпѣля единъ-свой дългъ, да осветля Народното събрание възъ основа на онова, което ние като комисия, когато обходихме и Карабунарската, и Търновосейменската околия, сме констатирани, сме извлѣкли като впечатление и сме проучили.

Въ проекта за административното дѣлене, изработенъ отъ комисията при Министерството на вътрешнитѣ работи, фигуриратъ и дветѣ околии, както Карабунарската, така и Търновосейменската. Но азъ съмъ увѣренъ, че ако въ комисията бѣше сложенъ въпросътъ коя отъ дветѣ околии да се предпочете да се открие, той щѣше да бжде разрешенъ въ полза на Търновосейменската околия.

Главниятъ мотивъ, за да се възприеме откриването на Карабунарската околия отъ комисията при Министерството на вътрешнитѣ работи бѣше, че Кара-Бунаръ е близо до границата, че Бургазката околия е доста голѣма, мъчно управляема и че е нужно да се създаде единъ административенъ центъръ близо до границата, за да може, отъ гледна точка на спокойствието на държавата, поради появилитѣ се много банди и разбойници тогава тамъ, пъкъ и днесъ ги има, да се защитава този край по-добре. Обаче, отъ гледна точка на стопанското и културно развитие, като членъ на комисията, мога да констатирамъ, че Карабунаръ не може да бжде околийски центъръ на онзи край. Той нито е стопански, нито е икономически центъръ: вслѣдствие население отъ този край ходи къмъ главния икономически и стопански центъръ на този край — гр. Бургазъ. И като имаме предъ видъ това съображение, че въ Карабунаръ нѣма достатъчно помѣщения — нѣщо, което ние констатирахме — за да могатъ да се обслужватъ учрежденията, откриването на които се налага въ единъ околийски центъръ, трѣбва да приемемъ, че е необходимо откриването на Търновосейменската околия. Това се налага и отъ икономически и стопански съображения, сѣщо и отъ съображението да могатъ да се защитятъ интереситѣ на населението въ вътрешно отношение, защото ще признаете, че Търново-Сейменъ, макаръ и да не е пограниченъ градъ, все таки се намира на единъ изходенъ пунктъ на р. Марица, и на пътищата, които водятъ отъ северъ, за да има голѣмо значение въ това отношение.

Тѣй че, като вземемъ предъ видъ вътрешното значение на двата центъра, ние не можемъ да отречемъ, че Търново-Сейменъ има тоже такова голѣмо значение, каквото има Карабунаръ.

По отношение на бюджета на държавата, Търново-Сейменъ представлява много по-голѣми удобства, защото всички учреждения, откриването на които се налага въ този центъръ, може да се намѣрятъ въ него и държавата нѣма защо да харчи свои собствени средства за тази целъ, когато Карабунаръ тепърва ще трѣбва да се обзавежда.

Ето защо, по тѣзи съображения, г. председателю, азъ не че се присъединявамъ къмъ предложението на г. Симеоновъ, но правя свое предложение въ смисълъ чл. 6 да се редактира така: (Чете) „Открива се закрита презъ 1901 г. Търновосейменска околия съ седалище Търново-Сейменъ“, и следъ това предлагамъ да се изпрати въ комисията този чл. 6, защото ние разглеждаме законопроекта на второ четене и по тоя въпросъ комисията не е излѣзла съ свое решение. Така че да се изпрати чл. 6 въ комисията, за да може последната да се занимае съ въпроса, кои села трѣбва да влѣзатъ въ новооткритата Търновосейменска околия и къде трѣбва да отиде тя — дали въ Хасковския или въ Старозагорския окръгъ.

Н. Топаловъ (д. сг): Какво е мнението на вашата комисия?

А. Додовъ (д. сг): Напата комисия е изложила своето мнение въ доклада си до г. министра.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи и народното здраве.

Министъръ И. Русевъ: Г. г. народни представители! Ако си спомнате, когато се внесе законопроекта въ първо четене, азъ имахъ случая да изложа предъ васъ мотивитѣ, по които министерството предприе да направи едно измѣнение въ разпредѣлението на територията по околии, а именно да се създадатъ по-малки околии, въз-можно управляеми отъ единъ околийски началникъ или, съ други думи, администрацията да се приближи къмъ населението, та последното да може по-лесно да при-бѣгва къмъ административнитѣ центрове за удовлетворе-ние на своитѣ нужди. За тая целъ се събраха твърде много материали отъ Министерството на вътрешнитѣ работи, а отъ друга страна въ комисията при Министер-ството на вътрешнитѣ работи, като никога, твърде на-дълго и твърде обстойно, съ всевъзможни мотиви се раз-глеждаше законопроекта и материалитѣ, които се имаха подъ ръка. Въ министерството се изработи единъ законо-проектъ, въ който се прокарваха 17 нови околии, но из-ключително поради невъзможност, по финансови при-чини, да се прокаратъ всички околии, тази година съ този законопроекта се прокарва само онова, което е въз-можно отъ финансова гледна точка, и затова се избраха най-важнитѣ околии, откриването на които е повелителна необходимостъ. Както виждате, тѣ сж погранични околии.

А колкото се касае до Карабунарската околия, тя е може-би единствената околия, която, ако се говори за удобство на населението, непремѣнно трѣбва да се обра-зува. Въ нея влизатъ села, които сж повече отъ 100—120 км. далечъ отъ Бургазъ, отдѣлени отъ последния съ една планинска, гориста и безпътна мѣстност, зимно време почти непроходима отъ калове и дъждове. Въ та-кова едно мѣсто трѣбва да има единъ административенъ центъръ. Поради това, независимо отъ всички други съ-ображения, които се изтъкнаха тукъ, азъ държа, както при първото четене на законопроекта, така и сега, да се открие Карабунарската околия.

Колкото се касае до Търновосейменската околия, за нея се повдигна въпросъ въ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи, твърде много се говори за нея и никой не отказа нейното значение, но всички се съгласиха, че Карабунарската околия има предимство предъ Търновосейменската околия. Търновосейменската околия е една важна околия и, ако ще имаме случая да продъл-жимъ идущата година същото туй дѣло, Търновосеймен-ската околия ще бжде една отъ първитѣ нови околии, но сега това е невъзможно. Ако туримъ сега една осма око-лия, както искаше, ако се не лъжа, г. Симеоновъ, . . .

Нѣкой отъ сговориститѣ: Додовъ.

Министъръ И. Русевъ: . . . като, освенъ Карабунар-ската околия, се прокара и Търновосейменската, това е безъ значение, защото нѣма средства. Толкова околии сме предвидили въ законопроекта, колкото се съгласихте да се предвидятъ въ бюджета.

Азъ ви моля, г-да, да приемете законопроекта така, както е, съ Карабунарската околия и съ другитѣ околии, за които ние дадохте средства и за които по принципъ се съгласихте въ комисията по Министерството на въ-трешнитѣ работи, кждето по едно време имаме повече на-родни представители, отколкото тукъ, въ залата, и кждето при такова едно голѣмо събрание отъ народни предста-вители въ края на крайщата се съгласихте съ туй, което сега ви се предлага. (Ръкоплѣскания отъ нѣкои сгово-ристи)

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата на-родниятъ представителъ г. Иванъ Ангеловъ.

А. Ангеловъ (н. ед): Отказвамъ се.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата на-родниятъ представителъ г. Петко Найденовъ.

П. Найденовъ (д. сг): При тая декларация на г. мини-стра, отказвамъ се.

Председателстващ д-ръ Б. Вазов: Има думата народният представител г. Димитър Яневъ.

Д. Яневъ (д. сг): Отказвамъ се.

Председателстващ д-ръ Б. Вазов: Които приематъ предложението на г. Иванъ Симеоновъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Които приематъ чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г. г. народни представители! Миналата година, когато се прокарваше бюджетътъ за 1924/1925 финансова година, тамъ се прокара една градска околия въ Бургазъ, като се предвидѣ градоначалникътъ въ Бургазъ, обаче съ законъ не се прокара откриването на Бургазката градска околия. Сега азъ ви моля да се съгласите да се прибави единъ новъ членъ 7 съ следующия текстъ: (Чете) „Бургазката околия се раздѣля на Бургазка градска и Бургазка селска. Въ Бургазката градска влиза гр. Бургазъ, а въ Бургазка селска — всички общини, които не влизатъ въ новооткритата Карабунарска околия“.

Това ще бѣде въ съгласие съ бюджета отъ 1924/1925 г.

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Г. г. народни представители! Вие чухте предложението на г. министра на вътрешнитѣ работи. Това ще бѣде новъ чл. 7.

Които приематъ предложението новъ чл. 7 отъ г. министра на вътрешнитѣ работи, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Чл. 7 става чл. 8. (Чете)

„Чл. 8. Хасковска околия се раздѣля на две — Хасковска градска и Хасковска селска. Въ градската влиза гр. Хасково, а селата отъ сегашната околия съставляватъ Хасковска селска околия.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Които приематъ чл. 7, който става чл. 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г. г. народни представители! Отъ тукъ нататъкъ почва една материя за раздѣлянето на общини, за прехвърлянето на села отъ една околия въ друга. Моля да ми разрешите да направя едно малко предупреждение по този въпросъ. Тази материя, която сега почва, се извънредно надълго дебатира въ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи, изнесоха се всевъзможни карти и най-после комисията се установи на този текстъ, който е сега тукъ. Сега ако почнемъ да видоизмѣняваме редакцията, има опасностъ да не би едно село отъ една околия да прескочи села и да отиде въ друга околия и да се кръстосатъ по такъвъ начинъ границитѣ на околицитѣ. Азъ бихъ много настойчиво молилъ, ако бѣдете така добри, да не се видоизмѣнява този текстъ, отъ опасностъ да не изпадне въ изпросими грѣшки, освенъ да се направятъ нѣкои и други малки поправки, за които азъ се съгласихъ съ нѣкои отъ г. г. народнитѣ представители.

Докладчикъ В. Начевъ (д. сг): Чл. 8 става чл. 9. (Чете)

„Чл. 9. Общината Ходжамаръ се отцепва отъ Анхиалска околия и се присъединява къмъ Бургазка селска околия.“

Председателстващ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Илия Тодоровъ.

И. Тодоровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Ще направя едно предложение и ще моля Народното събрание, което е въ последния късенъ часъ и следователно е уморено, да бѣде така добро да ме изслуша, за да ме разбере, защото смѣтамъ, че то въ случая ще има да разреши единъ споръ между мене и уважаемия представител на Анхиалската околия.

Азъ смѣтамъ, че съ предложението, което ще направя, ще поправимъ една грѣшка, която неволно — ще се съгласи и г. министърътъ, ще се съгласи и г. докладчикътъ — е станала въ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи, когато е билъ разглежданъ този текстъ. Азъ не бѣхъ тогава въ комисията. Моятъ колега отъ Анхиалската околия, г. Маждраковъ, е присъствувалъ и

по отношение на стария чл. 7, споредъ който се даватъ нѣколко общини и села отъ Анхиалската околия на Айтоската околия, е можалъ да представи работата така, че ако се остави този текстъ, ще стане наистина нѣкакво кръстосване: отъ Анхиалската околия ще трѣбва да се минава презъ Айтоската и следъ това пакъ въ Анхиалската. Действително, г. г. народни представители, ако вземете текста така, както е въ първоначалния проектъ, ще видите, че тамъ е играло червеното мастило. Това червено мастило обаче създава едно положение невъзможно. Само въ чл. 7 вие ще видите, че, следъ като е отпечатанъ проектътъ, не знай какъ — не знай дали знае и г. министърътъ на вътрешнитѣ работи — е станало нужда съ червено мастило да се заличаватъ известни села и общини. И ако се приеме текстътъ така, както е поправенъ, естествено има кръстосване и се създава едно невъзможно положение. Кръстосването се състои въ следното. Бурунджишката селска община, която се състои отъ две села, Бурунджишкитъ и Каптамачитъ, съ решение на общинския съветъ иска да се присъедини къмъ Айтоската околия, но въ тѣла на Бурунджишката община оставатъ селата Чавдарлъкъ, Хидаетлъкъ и Харамидере. Тия села се числятъ къмъ общината Ахлий. Ахлийскитъ общински съветъ е противъ присъединяването на Ахлийската община къмъ Айтоска околия. Защо? Защото въ Ахлий — тая подробностъ Народното събрание трѣбва да я знае — живѣе Михаилъ Митевъ, известенъ на всички, които сѣ боравили въ този край, голѣмъ чорбаджия и голѣмъ националъ-либералъ. Азъ имахъ случая да говоря съ него. Защо — казвамъ — не искате да дойдете въ Айтоската околия, когато тукъ е вашиятъ пазаръ? — „Не желаемъ, казва, да дойдемъ въ Айтоската околия, защото позициитѣ на нашата партия, която се представява отъ двама чорѣка, отъ мене и отъ Петко Великовъ отъ Бурунджишкитъ, въ Анхиалската околия ще се компрометиратъ; ние желаемъ да си останемъ въ Анхиало, защото сме по-добре съ първенството си, което имаме като партизани въ тая околия“. Г. г. народни представители! Най-сетне селото Ахлий, съ останалитѣ села, които влизатъ въ тая община, може да си остане въ Анхиалската околия — нѣмамъ нищо противъ — но азъ желая ония села отъ Ахлийската община, които сѣ турски и нишожни по размѣри и които желаятъ да дойдатъ въ Айтосъ, икономическитѣ връзки на които сѣ въ Айтосъ, защото отстоятъ на 15—16 км. отъ Айтосъ, а на 30—40 км. отъ Анхиало, каквото е селото Хидаетлъкъ, и нѣматъ, забележете, никакви пътища за Анхиало, да се причислятъ къмъ Айтоската околия. Азъ имамъ картата на Бургазкия окръженъ инженеръ; ще ви я посоча, за да се убедите, че тия села не само нѣматъ за Анхиало съществуващи пътища, но нѣматъ и пътища въ проектъ. Защо? Защото природнитѣ условия, топографията на тия мѣста е такава, че е невъзможно да се свържатъ тия села съ каквито и да било пътища съ Анхиало. Ето ви картата. (Показва картата) Селата сѣ тукъ, Айтосъ е тукъ, Анхиало е тукъ, и пътищата, които съществуваатъ и които сѣ въ проектъ, всички сѣ къмъ Айтосъ. Та тия села, г. г. народни представители, трѣбва да дойдатъ въ Айтоската околия. Защо? Защото тѣ сѣ — каквото е селото Чавдарлъкъ — на 16—17 км. отъ Айтосъ; общинската гора на Чавдарлъкъ е въ непосредствено съседство съ общинската гора на Айтосъ; селото Чавдарлъкъ отстои на 17 км. отъ Айтосъ, а на 30 км. отъ Анхиало. Хората отъ тия села ни казватъ: „Защо не влезете въ нашето положение? Ние трѣбва да си продадемъ хранитѣ въ Айтосъ, а да отидемъ да плащаме на банката въ Анхиало“ — едно неестествено, невъзможно положение!

Ето защо, заедно съ Бурунджишката община, която е изказала желание да дойде къмъ Айтосъ, ще трѣбва да дойдатъ и тия села. Както селото Чавдарлъкъ, така и селото Харамидере, съ подписа, завѣрени отъ кметския намѣстникъ, и съ печатъ, заявяватъ, че искатъ да дойдатъ къмъ Айтосъ. Тия заявления очевидно сѣ въ приписката на г. министра. Очевидно е защо искатъ да дойдатъ. Защото връзкитѣ на тия села сѣ съ града Айтосъ. Оставатъ още две-три малки турски села. Отъ тѣхъ нѣма нищо искане, нищо неискане. Защо? Защото сѣ нишожни. Напр., Хидаетлъкъ, Челебикой и Джумакой сѣ съ 150—200 жители. Тѣ сѣ дребни села. И турското население отъ тия села гледа вече не къмъ Айтосъ и не къмъ Анхиало, а къмъ Цариградъ — то се изселва. Статистиката показва, че тия села намалюватъ. Тѣ не се интересуватъ дали ще останатъ къмъ Айтосъ или къмъ Анхиало. Но по-големитѣ села, каквито сѣ Харамидере и Чавдарлъкъ, желаятъ да дойдатъ къмъ Айтосъ, защото сѣ всеки денъ въ

Айтосъ. Най-сетне, следственият участък въ Айтосъ обхваща тия села отъ Анхиалската околия.

Ето защо Камарата ще извърши актъ на справедливостъ къмъ тия села, ако се съгласи да приеме предложението, което ще направя.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Напишете го, г. Тодоровъ.

И. Тодоровъ (д. ср): Предложенното ми, г. г. народни представители, е следното: общинитѣ Ходжамаръ и Бурунджикъ и селата Харамидеръ, Чавдарлъкъ, Хидаетлеръ, Челеби-къой и Джумая-къой се отцепватъ отъ Анхиалската околия и се присъединяватъ: общината Ходжамаръ, както стои въ проекта, къмъ Бургазката околия, а всички останали, къмъ Айтоската околия, като селата се присъединяватъ къмъ Бурунджикската община.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Тодоръ Маждраковъ.

Т. Маждраковъ (д. ср): Г. г. народни представители! Ене чухте какво иска г. Илия Тодоровъ. Ние застъпваме тъкмо противното гледище на това, което застава г. Тодоровъ и апелираме къмъ съвестята на почитаемото Народно събрание да бжде арбитъръ по единъ споръ, който заслужава неговото внимание.

Въ първоначалния законопроектъ, както бѣше представенъ отъ г. министра, имаше чл. 7, който гласѣше, че общината Бурунджикъ се отцепва отъ Анхиалска околия и отива къмъ Айтоската. Азъ въ комисията обяснихъ, че Бурунджикъ е една съставна община, която се състои отъ селата Бурунджикъ и Калгамачъ, и се намира въ срѣдата на околията. Тогава г. министъръ се съгласи да се поправи тая грѣшка, да нѣма прехвърляне на села отъ едната околия въ другата. Стана въпросъ, г-да, и за това, че въ чл. 7 на първоначалния проектъ има зачеркнати села съ червено мастило. Изтъкна се — има и протоколъ отъ общинския съветъ, донесенъ отъ окръжния управителъ — че тѣзи села отъ Ахлийската община, за които говори г. Тодоровъ, желаятъ да дойдатъ въ Айтоската околия. Следъ като стана известно решението на комисията, веднага става едно чудо: айтоскиятъ околийски началникъ и кметътъ на Айтосъ съ 12 стражари отиватъ въ нашата околия и заставатъ селинитѣ да подпишатъ телеграмата.

Ц. Братановъ (с. д): А-а-а! Значи насилие.

Министъръ И. Русевъ: Това не е вѣрно.

Т. Маждраковъ (д. ср): Когато Ахлийскиятъ кметъ изказа това, свиква общинския съветъ и последниятъ съ решение № 9 отмѣнява първото решение № 3, и заявява изрично, че не желае по никакъвъ начинъ да отива въ Айтоска околия. И отъ съответнитѣ села, съ подписи за вѣрени отъ кмета официално, селянитѣ заявяватъ: „Не желаемъ да отиваме въ Айтоска околия“. Е добре, какво е туй попечителство отъ страна на айтослитѣ — да плачатъ за интереситѣ и нуждитѣ на една община, която е свободна да заяви къде иска да се числи административно?

По-нататкъ, г-да! Не е вѣрно, че селото Чавдарлъкъ е отстои на 15 км. отъ Айтосъ и че има чѣкава гора при Айтосъ. Между Чавдарлъкъ и Айтосъ има 25 км. Тия села, които се явяватъ обектъ на домогванията на г. г. айтослитѣ, сж свързани стопански съ селото Ахлий. Ахлийската община е съставена отъ 8 села; въ Ахлий има кредитна кооперация, има турско медресе, има редъ институти. Тия села, за които говори г. Тодоровъ, сж предимно горски; жителитѣ имъ носятъ своитѣ дърва въ градоветѣ и въ полскитѣ села; въ Айтосъ тѣ не желаятъ да отиватъ, защото ги подпиратъ. (Смѣхъ) Това е причината. Ако е въпросъ за селото Бурунджикъ, откъснете го и го турете къмъ Айтосъ.

Другъ въпросъ. Айтоската околия е една грамадна околия. Ако искате да дѣлите на две Бургазката околия, недейте дава толкова много на Айтоската околия. Недейте откъсва хинтерланда отъ морето. Хинтерландътъ трѣбва да владѣе и да диктува на морето. Бургазъ, който е седалище на окръгъ, седи на брѣга и владѣе грамадна територия. Така е за Варна, така е за Севастополъ, така е за Одеса, така е и за Кюстенджа, така е за всички крайморски градове. Голѣма грѣшка ще направите, ако вземете

тия села отъ Анхиалска околия и ги прехвърлите въ Айтоска околия. Азъ имамъ предъ видъ желанието на избирателитѣ, документи, протоколи и пр., за да искаме това.

Другъ единъ въпросъ е въпросътъ за с. Ходжамаръ. Селото Ходжамаръ стои на източната страна на Атанасъ-къойското езеро, на 9—10 км. отъ Анхиало. Защо се настоява да се отцепи отъ Анхиалска околия и да се присъедини къмъ Бургазка околия? Азъ зная скритото намѣрение: хората искатъ да турятъ рѣка на горитѣ, които има нашата околия. Ако иска Събранието — нека се съгласи на това.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ И. Русевъ: Г. г. народни представители! Още въ първоначалния текстъ на проекта, изработенъ отъ комисията при Министерството на вътрешнитѣ работи, стоеше тая редакция, която сега г. Илия Тодоровъ предлага, и азъ пакъ настоявамъ да се приеме тѣй; както я предлага г. Тодоровъ. Въ парламентарната комисия отстъпихъ, понеже г. Маждаровъ каза, че по този начинъ едни села ще прескачатъ други села за да отидатъ въ Айтосъ, и понеже мислѣхъ, че това е истина, съгласихъ се. Обаче това не е истина.

Т. Маждраковъ (д. ср): Истина е.

Министъръ И. Русевъ: Моля, това не е истина. Азъ не бихъ станалъ да говоря, ако г. Маждраковъ не бѣше казалъ, че околийскиятъ началникъ, заедно съ стражари, изнудилъ населението. Това е невъзможно на туй просто основание, че мнението на окръжния управителъ е такова, каквато е първата редакция на проекта — която и г. Илия Тодоровъ поддържа. Следователно, не може да се допусне, че едни околийски началникъ съ 12 стражари ще отиде да върши работа противъ мнението на окръжния управителъ. Такава анархия въ администрацията на България е невъзможна. Единъ другъ мотивъ е този, че всичкитѣ пѣлцища отъ тая община водятъ къмъ Айтосъ.

Моля да се приеме предложението на г. Илия Тодоровъ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Пенчевъ.

Г. Пенчевъ (с. д): Познавамъ много добре тая околия. Между тѣзи села и Айтосъ минава се байръ, малтъкъ балканъ; а къмъ Анхиало е рѣка и низина, и се отива много лесно.

Второ нѣщо. Г. Маждраковъ представи отъ общината единъ протоколъ; тамошното население иска да си остане къмъ Анхиалска околия. Не знамъ кое да вѣрвамъ. Най-добре е да оставимъ въпроса неразрешенъ. Въ Бургазъ има окръженъ съветъ — нека се отнесатъ тамъ. Защото ако тукъ решимъ и населението не щѣ, тогава какво ще стане? Ето защо, азъ настоявамъ да си остане текстътъ, както е въ проекта на комисията.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. г. народни представители! Народниятъ представител г. Илия Тодоровъ предлага чл. 8, който става чл. 9, да се приеме така: (Чете) „Общинитѣ Ходжамаръ, Бурунджикъ и селата Харамидеръ, Чавдарлъкъ, Хидаетлеръ, Челеби-къой, Джумая-къой се откъсватъ отъ Анхиалска околия и присъединяватъ: общината Ходжамаръ къмъ Бургазка селска околия, а всички останали къмъ Айтоска, като се присъединяватъ къмъ Бурунджикската община“. Които приематъ това предложение, съ което е съгласенъ г. докладчикътъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство . . .

Г. Пенчевъ (с. д): Меншество е. Да не правимъ партизанлъкъ отъ това. Да се провѣрятъ гласоветѣ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Понеже се спорва вотътъ, ще гласуваме пакъ.

Моля г. квестора да провѣри колко души прикѣствуватъ въ залата.

Които приематъ предложението на г. Илия Тодоровъ, съ което е съгласенъ г. докладчикътъ, моля, да вдигнатъ рѣка.

Въ залата има всичко 87 души; гласуватъ за предложението 34 души. Меншество, Събранието не приема.

И. Тодоровъ (д. сг): Има нѣкои, които се въздържатъ. Гласувайте и противното.

Г. Пенчевъ (с. д): Какъ „противното“?

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Нѣма противно предложение.

Който приематъ чл. 8, който става чл. 9, както се до-
кладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието
приема.

Има предложение да се продължи заседанието, докато
се свърши съ законопроекта.

Г. Пенчевъ (с. д): Не може.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Който приематъ
това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка.

Г. Пенчевъ (с. д): Меншество е.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Меншество, Съ-
бранието не приема.

Ще опредѣлимъ дневния редъ за следующето засе-
дание.

Н. Николовъ (д. сг): Искамъ думата по дневния редъ.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Има думата на-
родниятъ представителъ г. Коста Николовъ по дневния
редъ.

Н. Николовъ (д. сг): Р-да! Внесенъ е законопроектъ за
измѣнение и допълнение на закона за уреждане недвижи-
мата собственостъ въ новитѣ земи, който нѣколко нѣти се
поставя въ дневния редъ напоследъкъ, обаче не му до-
хожда редъ да се разгледа. Правя предложение и моля
да се постави казаниятъ законопроектъ малко по-напредъ
въ дневния редъ, на второ или трето мѣсто, на първо че-
тене, за да може да мине.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Г. Николовъ!
Понеже има и други законопроекта, които очевидно инте-
ресуватъ Събранието и правителството, . . .

Н. Николовъ (д. сг): Този законопроектъ интересува на-
селението.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: . . . ще поста-
вимъ поменатия законопроектъ на първо четене преди този
за окръжнитѣ съвети.

Н. Николовъ (д. сг): Да може да мине още въ тази
сесия.

Председателстващъ д-ръ Б. Вазовъ: Всички ще ми-
натъ.

Предлагамъ следующия дневенъ редъ за утре:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За данъка върху приходитѣ на лицата и друже-
ствата.
2. За допълнение на закона за разглеждане и разре-
шаване отъ единъ арбитраженъ съдъ спороветѣ между
държавата и главнитѣ предприятия по постройка ж. п.
линии и пр.
3. За измѣнение таксата на пощенскитѣ колети.
4. За бюджета на фонда „Постройка на нови желѣзници
и пристанища“ за 1925/1926 финансова година.
5. За измѣнение забележката къмъ чл. 101 отъ закона
за измѣнение и допълнение на военно-сѣдебния законъ.

6. За постройка и издръжка на санаториумъ и почивни
станции за служителитѣ по почитѣ, телеграфитѣ и теле-
фонитѣ.

7. Докладъ на пропетарната комисия.

8. Второ четене законопроекта за въвеждане измѣне-
ние въ административното дѣление територията на цар-
ството (продължение разискванията)

9. Първо четене законопроекта за признаване на Мор-
ското акционерно дружество „България“ въ гр. Варна.
права на индустриална концесия и пр.

Одобрене предложенията:

10. За одобрение XIX-то постановление на Министер-
ския съветъ, отъ 1.IX. 1924 г., протоколъ № 69.

11. За одобрение нѣкои постановления на Министер-
ския съветъ.

12. За одобрение XVII-те постановление на Министер-
ския съветъ и пр.

13. За одобрение постановления на Министерския съ-
ветъ и наредбн на Финансовото министерство.

14. За одобрение указитѣ № № 25, 33 и 34/1924 г. и др.
по отпущане аванси на общинитѣ срещу общинския да-
нѣкъ занятие.

Първо четене законопроектитѣ:

15. За даване еднократна помощ на инвалидитѣ и на-
следницитѣ на убититѣ презъ време на пожара въ
гр. Враца и пр.

16. За измѣнение на закона за обмѣна на временни кви-
танции отъ първа серия на 6½% народенъ заемъ отъ
1921 г. и пр.

17. За измѣнение на нѣкои наказания въ наказателния
законъ.

18. За измѣнение на чл. 2 ал. първа и втора отъ закона
за амнистията.

19. За процентния данѣкъ върху тютюня.

Второ четене законопроектитѣ:

20. За пенситѣ на пострадалитѣ санитарни служители
въ борба противъ епидемитѣ: петнистъ тифъ, холера
и чума.

21. За извършване на водопровода Рила—София.

22. За измѣнение и допълнение на закона за акцизитѣ
и патентовия сборъ и пр.

23. За благотворителността.

24. За устройството на сѣдилищата.

25. За земеделското образование.

Първо четене законопроектитѣ:

26. За измѣнение и допълнение на закона за уреждане
на недвижимата собственостъ въ новитѣ земи.

27. За окръжнитѣ съвети.

28. За обезщетение пострадалитѣ отъ изтѣпления на
оранжевата гвардия.

29. За допълнение на чл. 1 отъ закона за амнистията
отъ 26.VII. 1924 г.

30. За измѣнение на закона за увеличение въ десето-
рентъ размѣръ наема на имоти на обществени учреждения.

31. За измѣнение и допълнение на закона за общин-
ския налогъ, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“
104/1924 г.

32. За прибавяне на нова забележка къмъ чл. 768 отъ
търговския законъ.

33. За лова.

Който приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ
рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 20 ч. 10 м.)

Председателъ: **Д-ръ Т. КУЛЕВЪ**

Подпредседателъ: **Д-ръ Б. ВАЗОВЪ**

Секретаръ: **А. ПИРОНСВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

	Стр.		Стр.
Отпуски , разрешени на народните представители: Атанасъ Поповъ, Александъръ Христовъ и Никола Балтовъ	2191	4. за бюджета на фонда „Постройка на нови железници и пристанища за 1925/1926 финансова година“ (Първо и второ четене)	2193
Законопроекти:		5. за постройка и издръжка на санаториумъ и почивни станции за служителитѣ по пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ (Първо и второ четене)	2193
1. за признаване на Морското индустриално акционерно дружество „България“ въ гр. Варна права на индустриална концесия за рибарство и отраслитѣ му по българското черноморско крайбрежие (Съобщение)	2191	6. за въздухоплаването (Първо четене)	2194
2. за допълнение на закона за изменението на закона за разглеждане и разрешаване отъ единъ арбитраженъ съдъ на възникналитѣ между държавата и главнитѣ предприятия за построяването железнопътнитѣ линии Търново—Тръвна—Борушица, Борушица—Тулово—Стара Загора, Парева-ливада—Габрово, Левски—Свищовъ, Радомиръ—Кюстендилъ—Турската граница, Девня—Добричъ и Мездръ—Враца—Видинъ и приемача на Русенското пристанище спорове досежно тълкуването и изпълнението на взаимнитѣ задължения, установени въ договоритѣ имъ, гласуванъ и приетъ отъ XXI-то обикновено Народно събрание, презъ първата му редовна сесия, въ 58 заседание, държано на 3 априль 1924 г. (Второ четене)	2191	7. за данъка върху приходитѣ на лицата и дружествата (Второ четене — продължение докладването и приемане)	2194
3. за изменение такситѣ на пощенскитѣ колетѣ (Първо и второ четене)	2192 и 2193	8. за процентния данъкъ върху тютюна (Първо четене)	2204
		9. за изменение забележката къмъ чл. 101 отъ закона за изменение и допълнение на военно-сѣдебния законъ (Първо и второ четене)	2204
		10. за въвеждане изменение въ административното дѣлене територията на царството (Второ четене — докладване и разискване)	2204
		Предложение за продължение срока съ още 5 години, начиная отъ 1 юлий 1925 г. до 1 юлий 1930 г., застраховането отъ страна на държавата за пълна загуба (perte totale) параходитѣ на Българското търговско параходно дружество въ Варна (Едно четене — приемане)	2192
		Дневенъ речъ за следующето заседание	2216

